LKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33-34 (1644-45) 1981 RUGPJŪČIO-AUGUST 20 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 35 ct.

Nemalonu, bet reikalinga

Vasaros atostogos jau eina į pabaigą. Jaunimas turėjo gražių progų stovyklauti, keliauti, dalyvauti kursuose, sportuoti bei atsigaivinti gamtoje. Laikas jau vėl žvelgti į naujus mokslo metus, galvoti apie mokyklas, kasdienines studijas. Daugeliui tai nėra viliojantis dalykas, ypač po vasaros atostogų, kurių metu gyvenimas yra daug malonesnis. Nevienam mokykla yra našta. Ir jeigu nebūtų mokslas privalomas, daug kas paliktų mokyklos suolą gana anksti. Tik įstatymas prilaiko juos klasėse. Bet kai ateina brandesnis amžius, kai mokinys gali rinktis mokyklą arba tarnybą, daugelis peranksti palieka mokyklą ir pasirenka apmokamą darbą. Jie išeina gyvenimam be gilesnio išsilavinimo ir pasilieka žemiausiose socialinio gyvenimo pakopose. Tiesa, jie pakankamai uždirba savo pragyvenimui, savo šeimai, tačiau negali pakilti nei karjeroje, nei socialiniame gyvenime. Kodėl? Jiems trūksta pasiruošimo, išsilavinimo, kuris yra pagrindas kilti gyvenimo pakopomis. Peranksti pabėgę iš mokyklos vėliau tai labai jaučia, bet nebegali atitaisyti. Nebe laikas grįžti mokyklon tada, kai reikia būti savo šeimos mokytoju, kai užgriūva praktinio gyvenimo atsakomybė.

TOKIŲ peranksti išėjusių iš mokyklos yra ir lietuvių visuomenėje. Tai daugiausia pastarųjų dviejų dešimtmečių reiškinys. Seniau naujosios ateivijos vaikai veržte veržėsi į mokslą ir dėlto mokykla jiems nebuvo našta; priešingai — ji buvo pagrindinė pakopa augštyn į naują gyvenimą. Tos kartos vaikai per trumpą laiką pasiekė atsakingas vietas akademinėse karjerose ir kitose srityse. Jie tapo lietuvių visuomenės pasididžiavimu. Deja, dabar vyrauja kitokios nuotaikos — mažiau palankios mokyklai, kuri vis daugiau pradedama jausti ne kaip geradarė, bet kaip našta. Nežiūrint įvairių reformų, palengvinusių mokymąsi pradinėse ir vidurinėse mokyklose, mokykla tebėra varginanti institucija. Jaunimas ateina mokyklon iš lengvą gyvenimą turinčių šeimų, neįpratęs įtemptai dirbti, nepatyręs vargo, nusiteikęs daugiau žaisti nei rimtai dirbti. Dėlto ir mokykloje jis laukia tokio gyvenimo, kuris neapkrauna darbu. Jei mokykla, besitaikydama prie tokio jaunimo, tampa ne mokslo, o tik žaidimų institucija, neatlieka savo paskirties ir sužaloja jaunimą, nes ruošia ronterišką žmogų, kuriam terūpi duona ir žaidimai. Kas ieško mokykloje lengvumo, krauna sau ateities sunkumus, nes tikrovinis gyvenimas nėra malonumų vieta, o kieta arena, kurioje reikia grumtis su kliūtimis.

LIETUVIŠKOJI šeštadieninė mokykla savo patirtimi iš esmės nesiskiria nuo reguliarių mokyklų. Jon einama ne žaisti, o mokytis lituanistinių dalykų. Savaime aišku, tai nėra malonumų vieta. Kaip vienas jaunuolis pareiškė, iš visų lietuviškojo gyvenimo dalykų nuobodžiausias yra šeštadieninė mokykla. Taip ji atrodė jam besimokant, bet vėliau, kai paaugo, pamatė, kad tai buvo svarbiausia lietuviškojo gyvenimo institucija. Toji mokykla nebuvo maloni, bet reikalinga. Deja, tas reikalingumas pamatomas daug vėliau, kai mokyklinis amžius jau būna pasibaigęs. Dėlto turi budėti ypač tėvai, kad jų vaikai lankytų ir šeštadieninę mokyklą. Jos naudą vaikai pajus žymiai vėliau ir nepriekaištaus tėvams, kad neišmokė lietuvų kalbos. Dabar dažnai girdėti priekaištas iš jaunimo lūpų, esą tėvai neišmokė lietuviškai. Matyt, tėvai nesirūpino savo vaikų lietuviškumu. Dėlto pagrįstai susilaukia priekaištų iš savo vaikų. Tų priekaištų išvengia tie tėvai, kurie kietai reikalauja, kad vaikai lankytų šeštadieninę mokyklą ir namuose kalbėtų lietuviškai. Kieta laikysena galbūt susilaukia vaikų ašarų, bet už kelerių metų tos ašaros tampa dėkingumu. Užaugę vaikai niekad nepriekaištauja tėvams už kietus reikalavimus, nes jie pagrindžia ateitį. Priekaištai atsiranda lengvos, nerūpestingos laikysenos tėvams, kurių taktika neigiamai atsiliepia brandesniame vaikų amžiuje.

Vaizdai iš Lomžos vyskupo M. SASINOWSKIO lankymosi lietuviškoje Punsko parapijoje Suvalkų trikampyje š.m. birželio pabaigoje. Viršuje Seinų lietuvių delegacija pasitinka vyskupą, išeinantį iš klebonijos. Kairėje — kun. Kvaterskis, vyskupo dešinėje Punsko vikaras (lenkų tautybės), kairėje — vyskupo sekretorius. Apačioje vyskupas M. SASINOWSKIS pareiškia Seinų lietuvių delegacijai, kad jų byla baigta ir reikia ant jos dėti kryžių, t.y. ją palaidoti

Pranešimas iš Suvalkų trikampio

Vyskupas lietuvių parapijoje

Punsko parapijoje lankėsi Lomžos vyskupas M. Sasinowskis, su kuriuo bandė kalbėtis Seinų lietuvių delegacija

Neišspręstas klausimas

Seinų lietuviai jau 35-ri metai kovoja už lietuviškų pamaldų grąžinimą į Seinų baziliką, tačiau dabartinis klebonas kun. Rogowskis laikosi labai kietai ir nesiskaito su lietuvių reikalavimais. Jo laikyseną remia Lomžos vyskupas M. Sasinowskis, kuris dabartinę būklę laiko normalia. Jis nekartą yra pareiškęs, kad Seinų lietuviai katalikai turi savo pamaldas buvusioje liuteronų šventovėje Seinuose ir Žagarių kaimo koplyčioje (10 km. nuo Seinų).

Deja, šis sprendimas yra visai nepakankamas ir žeminantis lietuvius, kurie yra seni parapijos nariai, prisidėję prie savo šventovės-bazilikos statybos bei išlaikymo. Kaip tokie, jie turi neabejotiną teisę į lietuviškas pamaldas savo bazilikoje.

Minėtoje liuteronų šventovėje tėra apie 30 sėdimų vietų, o Žagarių koplyčioje — apie 80. Jos daro liūdną įspūdį, ypač Žagarių koplyčia, kuri yra ištepta kažkokia dvokiančia smala (vokiečių okupacijos metu ten buvo įrengta arklidė). Buvusioje Seinų liuteronų šventovėje pamaldos lietuvių kalba laikomos tik sekmadieniais, o visos kitos apeigos — parapijos šventovėje (bazilikoje) lenkų kalba. Pvz. krikštas, sutuoktuvės, laidotuvės atliekami tik lenkų kalba, nepaisant lietuvių prašymų atlikti tas apeigas jiems lietuvių kalba. Iki šiol buvusioje Seinų liuteronų šventovėje pamaldas sekmadieniais lietuviams laikydavo kun. Parakevičius, vikaras, mokantis lietuvių kalbą, bet š.m. birželio 20 d. jis buvo iškeltas į lenkišką parapiją Lapy prie Balstogės.

Pagal 1981 m. statistiką, Seinų parapijai priklauso 6.500 asmenų, kurių 3000 yra lietuviai. Apie 600 pastarųjų gyvena Seinų mieste. Dauguma lietuvių gyvena aplinkiniuose kaimuose ir lengvai pasiekia Seinus, kurie yra tapę visos srities centru. Sunkiau pasiekti Žagarius, ypač žiemos metu, kai keliai būna blogi.

Seiniškių lietuvių būrys kas sekmadienį tebesirenka į baziliką po lenkiškų pamaldų ir gieda lietuviškas giesmes, tuo primindami reikalą grąžinti lietuviškas pamaldas.

Delegacija pas vyskupą

Nekartą buvo kreiptasi į Lomžos vyskupą M. Sasinowskį lietuviškų pamaldų reikalu, bet nieko nelaimėta, išskyrus jau minėtą liuteronų šventovę sekmadienių pamaldoms. Š.m. birželio mėnesį, per šv. Petro ir Pauliaus atlaidus, Punske lankėsi vysk. M. Sasinowskis ir suteikė Sutvirtinimo sakramentą 125 jaunuoliams, kurių tik 10 buvo lenkai. Ta proga Seinų lietuviai sudarė savo delegaciją, kuri nuvyko į Punską, atėjo prie klebonijos, norėdami pasikalbėti su vyskupu. Deja, delegacija nebuvo priimta išsamesniam pokalbiui. Delegacijos pageidavimus betgi išklausė vyskupo sekretorius. Po to išėjo iš klebonijos ir vyskupas, pasiruošęs pamaldoms. Jis pasveikino lietuvių delegaciją lietuviškai, sakydamas "Garbė Jėzui Kristui", pažiūrėjo į laikrodį ir ėmė žygiuoti šventovės link. Priėjęs vienas delegacijos narių pradėjo dėstyti vyskupui savo bylą. Priėjęs prie šventovės vyskupas atsisuko į jį lydinčią lietuvių delegaciją ir tarė: Ant šios visos bylos dėkite kryžių. Ji yra išspręsta ir Vatikano patvirtinta. Po to vyskupas nusisuko ir nuėjo šventovėn pamaldoms.

Vėliau teko patirti, kad Vatikanas tokios vyskupo laikysenos nėra patvirtinęs, nes tai būtų priešinga Helsinkio aktui, kurį yra pasirašęs ir Vatikanas drauge su 34 valstybėm. Seinų lietuviams teks belstis ir toliau, remiantis ne tik Helsinkio aktu, bet ir II Vatikano santarybos nutarimais, laiduojančiais gimtosios kalbos vartojimą pamaldose.

Kas toliau?

Ryžtingi Seinų lietuviai ir toliau nenuleidžia rankų — tęsia kovą už lietuviškų pamaldų grąžinimą bazilikoje, nes tai lietuviško gyvenimo dalis, labiausiai skriaudžiama šovinistinės lenkų dvasiškijos. Sakau "šovinistinės", nes nevisi lenkų kunigai yra šovinistai — yra vienas kitas, kuris supranta lietuviams daromą skriaudą, bet negali padėti. Vienas tokių tikrai krikščioniškos dvasios kunigų yra Macek, kuris pasitraukė iš parapijinio dar-

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Kanada – streikų kraštas

Kanados paštininkų unijos streikas pakartojo 1975 m. pasiektą 42 dienų rekordą. Ministerio pirm. P. E. Trudeau vyriausybė buvo atsisakiusi streiko pradžioje paštininkus grąžinti darban parlamento įsakymu. Atrodė, kad šį kartą bus siekiamą palaužti karingą paštininkų uniją ilgu bei jos nariams nuostolingu streiku, kuris juos būtų privertęs priimti menkesnį iškeltų reikalavimų patenkinimą. Po 42 streiko dienų pasirašyta bei patvirtinta sutartis betgi liudija, kad unijos vadas J. C. Parrotas gavo beveik viską, ko jis buvo reikalavęs prieš streikui prasidedant. Skirtumas tik tas, kad šį kartą sutartis buvo priimta dvejiems metams. Valandinis atlyginimas nuo š.m. sausio 1 d. padidinamas 70 centų, o 1982 m. — taip pat 70 centų. Prie algų pakėlimo dar prisidės ir metiniai priedai pragyvenimo pabranginimui išlyginti. Jų dėka valandinis paštininkų atlyginimas pasieks 11 dolerių. Keturių savaičių atostogos, kurioms gauti seniau reikėjo 10 metų darbo, dabar bus duodamos po aštuonerių metų. Šioje srityje unija padarė nežymią nuolaidą, atsisakydama reikalauto penkerių metų laikotarpio. Ji taip pat neišsikovojo p i l n a i apmokamos dvyliktos nedarbo dienos.

Didžiausia kova vyko dėl paštininkų unijos pareikalautų pilnai apmokamų 17-kos savaičių atostogų gimdyvėms. Valdžios atstovai griežtai atmetė šį reikalavimą, nes jį būtų kėlusios visos kitos valdžios tarnautojų ir netgi privačių bendrovių unijos. Esą tai būtų perdidelis ir ekonominiu požiūriu nepakeliamas nuostolis darbovietėms, darantis skriaudą unijų paslaugos neturinčioms moterims. Vaikų laukiančios darbininkės ir tarnautojos lig šiol gaudavo tik 60 % turėto uždarbio padengiančią

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. REAGANAS NUTARĖ PRADĖTI NEUTRONINIŲ BOMBŲ GAMYBĄ, kurią 1978 m. buvo sustabdęs prez. J. Carteris, nesusilaukęs pilno Š. Atlanto Sąjungos narių pritarimo. Pagamintos neutroninės bombos bus laikomos JAV teritorijoje, nors iš tikrųjų jos yra skirtos Vakarų Europos apsaugai nuo galimos Sovietų Sąjungos bei jos satelitų invazijos. Karo atveju jas per kelias valandas būtų galima nugabenti Europon. Nedideli neutroniniai užtasai gali būti pritaikyti pafrontės raketoms ir patrankų sviediniams. Sprogimas napadaro beveik jokios žalos pastatams, bet neutronine radiacija sunaikina žmones 4.000 pėdų diametro zonoje. Tai yra aiškus taktinis ginklas sovietų tankams sustabdyti, nepadarant žalos V. Europos miestams bei jų gyventojams. Spaudos konferencijoje savo ūkyje prezidentas R. R e a g a n a s pabrėžė, kad Kremliaus diriguojama Varšuvos Sąjunga turi net keturis kartus daugiau tankų už Š. Atlanto Sąjungą. Todėl nenuostabu, kad neutroninio ginklo gamybą piktais žodžiais sutiko sovietinė propaganda, kad jos pastangomis jau prasidėjo protesto demonstracijos. Pasak prez. R. Reagano, demonstracijų mėgėjai užmiršta 200 sovietinių "SS 20" raketų, kurios turi net po kelis atominius užtaisus ir yra nukreiptos į pagrindinius V. Europos miestus. Esą Sovietų Sąjunga savo ginklavimąsi išvystė iki tokio laipsnio, kokio lig šiol nežinojo modernaus pasaulio istorija. Jeigu Amerika atsisakytų naujų ginklų, Sovietų Sąjunga laisvąjį pasaulį galėtų užvaldyti be jokio karo. Pakaktų griežto ultimatumo: "Pasiduokit arba mirkit!" Prez. R. Reaganas taip pat pranešė, kad jis yra pasiuntęs laišką L. Brežnevui, siūlantį pasitarimus atominio karo grėsmei sumažinti. Juose ginklų suvaržymo sutarties Amerika sieks, remdamasi karinės jėgos principu, šioje srityje neleisdama vyrauti Sovietų Sąjungai. Didelį ryžtingumą prez. R. Reaganas parodė ir JAV vidaus reikaluose su nelegalų streiką pradėjusia orauosčių kontrolierių unija, susilaukdamas amerikiečių daugumos pritarimo.

Nauji manevrai

Sovietų Sąjunga vėl paskelbė naujus manevrus rugsėjo 4-12 d. Baltijos jūroje ji yra sutelkusi apie 100 karo laivų ir du lėktuvnešius. "Solidarumo" unija su savo vadu L. Walensa Gdanske rugpjūčio 14 d. paminėjo pirmąsias pernai įvykusio streiko metines. Kompartijos vadas S. Kania su premjeru W. Jaruzelskiu aplankė prie Juodosios jūros atostogaujantį L. Brežnevą. Iš ten jiedu parsivežė pažadą, kad Lenkijos skolų grąžinimas Sovietų Sąjungai atidedamas iki 1986 m. Kalbama ir apie maisto siuntas iš Sovietų Sąjungos, tačiau ši pagalba greičiausiai bus ribota dėl trečius metus iš eilės susilaukto blogo derliaus. Europinę Sovietų Sąjungos dalį vėl nusiaubė sausra liepos mėnesį ir rugpjūčio pradžioje. Planuotas 236 milijonų grūdų derlius tesieks apie 185 milijonus tonų. S. Kania bando atstatyti lenkų vienybę. Šiuo tikslu jis turėjo pasitarimą su naujuoju primu arkiv. J. Glempu, o iš L. Walensos gavo pažadą, kad "Solidarumo" unija atsisakys streikų dviejų mėnesių laikotarpiui.

Sienos sukaktis

Abiejose Berlyno dalyse buvo paminėtas miestą padalinusios sienos dvidešimtmetis. Rytų Berlyne buvo surengtas 10.000 milicininkų paradas, susilaukęs 120.000 sutelktų stebėtojų. Kompartijos vadas E. Honeckeris gėdingą komunistų sieną pavadino laisvę atnešusia tvirtove. Iš tikrųjų ta siena atnešė nelaisvę, sustabdydama masinį vokiečių bėgimą į V. Vokietiją. Vakarų Berlyne gėlėmis ir plakatais buvo prisiminti komunistinės milicijos nužudyti bėgliai, bandę įveikti sienos kliūtis. Bendras tų aukų skaičius per 20 metų pasiekė 72. Sukakties proga V. Berlyne trijų dienų bado streiką buvo paskelbę 6 pabėgėliai iš R. Vokietijos, kovojantys už giminių išleidimą iš komunistinės tironijos. Vienas plakatas skelbė: "Negali būti vieningos Europos, kol laisvės neturės Berlynas!" Prie sovietų orinio susisiekimo "Aeroflot" įstaigos V. Berlyne demonstrantai pastatė simbolinę sieną. R. Berlyne prie sienos buvo suimta 16 vokiečių, savo šūkiams pasirinkusių vieningos Vokietijos idėją.

Pasveiko popiežius

Jonas-Paulius II turėjo paskutinę vidurių funkcijas atstačiusią operaciją. Gydytojai jį pripažino visiškai pasveikusiu ir leido grįžti į Vatikaną. Pirmiausia Jonas-Paulius II aplankė šv. Petro, Jono XXIII, Pauliaus VI, Jono-Pauliaus I kapus rūsiuose po Šv. Petro bazilika. Jis palaimino maldininkus iš savo buto lango, į juos prabildamas keliomis kalbomis. Minia džiaugėsi gerokai sustiprėjusiu popiežiaus balsu, atgautu humoru. Gydytojų patarimu Jonas-Paulius II dabar turės ilsėtis pusantro mėnesio Castel Gandolfo vasarvietėje.

Šiame numeryje:

Nemalonu, bet reikalinga
Mokykla mokiniui nėra malonumas, o būtinumas

Vyskupas lietuvių parapijoje
Vysk. M. Sasinowskis ir vėl atmetė Seinų lietuvių prašymą

Seinų lietuviai tebekenčia
Kova dėl lietuvių kalbos Seinų bazilikoje nuo 1946 m.

Kanada — streikų kraštas
Pasibaigė paštininkų streikas, tebestreikuoja kiti darbininkai

Jam tebegieda vieversys...
Žurnalistas Pranys Alšėnas prie 70 metų amžiaus slenksčio

Krupavičius Lietuvos lietuvio akimis
Leidinys, parašytas Lietuvoje, išspausdintas išeivijoje

Landsbergio dramaturgijos raida
V. Jonynas apie rašytojo kūrybą "Trijų dramų" proga

Feljetoniška akimi
Humoristinis rašytojo Prano Visvydo žvilgsnis į gyvenimą

"Pirmūnės akademikės"
Patikslinimas kaikurių datų ir pavardžių Narūnės leidinyje

Lietuvaitė Kanados šiaurėje
Įspūdžiai jaunos lietuvaitės, apsigyvenusios tolimoje šiaurėje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $15, pusmetinė — $8. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $15.00 per year, $8.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Seinų lietuviai tebekenčia

Lenkijos lietuvio pareiškimas Varšuvos televizijos atstovui, Seinų lenkų reakcija

Šis rašinys gautas iš Suvalkų trikampio. Jis yra skirtas Lenkijoje išeinančiam periodiniam lietuvių leidiniui, kuris yra valdžios cenzūruojamas. Rašinyje atsispindi dabartinė tenykščių lietuvių nuotaika ir kietas seiniškių lenkų užsispyrimas, kurstomas vietinės dvasiškijos. RED.

Šių metų (1981) gegužės mėnesį Punską aplankė Varšuvos televizija. Iškėlėme kaikurias mūsų bendruomenės problemas, jų tarpe lietuviškų pamaldų klausimą Seinų parapijoje. Kaip žinoma, 1946 m. lenkų dvasiškiai panaikino lietuviams pamaldas Seinų parapijos šventovėje. Nuo to laiko Seinų parapijos lietuviai jau 35 metai veltui beldžiasi į visas lenkų Bažnyčios instancijas, kad sugrąžintų jiems panaikintas pamaldas. Deja, ligi šiol dar nesulaukė nei atsakymo, nei pritarimo; priešingai — išgirsta kaltinimų esą šovinistai, nacionalistai, hitlerininkai ir pan. Tokie nepagrįsti kaltinimai, skelbiami, tarp kitko, ir šventovėje iš sakyklos, kelia lenkų visuomenėje priešiškumą lietuviams ir ardo gerus kaimyninius dviejų tautybių santykius.

Šį klausimą per televiziją ir iškėlėme. Pasakiau tada labai nedaug, tik tiek, kad blogų santykių tarp lenkų ir lietuvių priežastimi laikau visų pirma lenkų dvasiškiją, o šiuo atveju — Seinų kleboną, kuris, viešai užgauliodamas lietuvius, nuteikia atitinkamai ir savo parapijiečius lenkus. Nenorėjau panaudoti drastiškų pavyzdžių, tad paminėjau tik, kad per pamokslą klebonas išvadino lietuvius vilkais ir vilkėmis. (Palyginus su kitais lietuviams taikomais epitetais, tai mažiausiai užgaulu).

Tuo gal būtų viskas baigęsi. Bet štai atsiliepė "Tamsybių pilis" ("Ciemnogrod"). Tai mane paskatino parašyti šį straipsnelį. Iš p. Malinovskos gavome laišką, adresuotą lietuviams, ypač man. P. Malinovska labai pasipiktinusi, girdi, šmeižiamas dvasiškis. Tarp kitko, p. Malinovska rašo: ". . . Jūsų pasisakymas yra toks, kaip hitlerinės okupacijos laikais, parodyti į kažką pirštu ir pasakyti — tai partizanas arba tai žydai". Įdomu, kad laiško tonas ne tik įžeidžiantis, nekultūringas, bet ir nuostabiai panašus į užgauliojimus, lenkų kunigų taikomus Seinų parapijos lietuviams.

Ne p. Malinovskai čia atsakau. Šitokia pavarde pasirašytas laiškas, be nurodyto adreso, lygus anonimui. P. Malinovskos galvosena tokia pati, kaip ir daugelio jos bendraminčių iš "Tamsybių pilies". Tenai, būtent, didžiajame altoriuje, virš karūnuotos baltojo erelio galvos, plevena svajonė: ir lietuviai su latviais, ir gudai, ir ukrainiečiai glausis po galingo karūnuoto erelio sparnu ir visi kalbės bei melsis tik lenkiškai. Ir tai bus jiems didelė malonė, garbė ir laimė. Nuo jūros iki jūros!

Deja, ir po 35 metų gyvenimo socialistinėje valstybėje nevisiems dar aišku, kodėl šitokie idealai nelaikomi anachronizmu. Žinome juk, kad šioje šalyje veikia "Patriotinis Susivienijimas Grunwald" (Žalgiris), kuris viešai skelbia, kad vertina tuos žydus, kurie jaučiasi lenkais. Gal bendraminčiai iš "Tamsybių pilies" vertintų ir lietuvius, jeigu jie sutiktų melstis lenkiškai, o ne savo "pagoniška" kalba.

Bet jeigu jau lietuviškų pamaldų Seinuose klausimas išėjo viešumon, tebūna apie jį žinoma ir daugiau, bent tiek, kiek leidžia šio mūsų leidinio kuklios skiltys. Ligi šiol apie tai nerašėme. Gal nedrąsu buvo užkliudyti stipresnį, kad padėtis dar labiau nepablogėtų. "Tamsybių pilies" kariaunos juk daug kur esama — Seinų parapijos lietuvių diskriminaciją pergyvename skaudžiai, nes tai liečia ir mus visus, nes tai mūsų tautos ir mūsų kalbos išniekinimas.

Nors kovos prieš lietuvius būdai ir formos Seinuose pasirodė žemiau betkokio kultūrinio lygio, ir sunku tai pakęsti, dalyko esmė yra daug gilesnė ir rimtesnė. Juk siekiama, kad Seinų parapijos lietuviai, netekę kantrybės, panaudotų kokias nors neleistinas ir neetiškas kovos priemones ir susikompromituotų prieš visuomenę bei prieš bažnyčią arba, nustoję vilties, liautųsi kovoję. Ir vienu, ir kitu atveju lietuviai pralaimėtų savo kalbą, kultūrą ir tautybę.

Mes neneigiame lenkų dvasiškijos nuopelnų lenkų tautai — jie tikrai labai reikšmingi. Lenkijos dvasiškija vaidina svarbią rolę ne tiktai religinio, bet ir visuomeninio bei politinio gyvenimo srityse, daug svarbesnę nei visoje eilėje kitų šalių. Juo labiau tad keista ir nelogiška, kad lietuvių kova dėl gimtosios kalbos savo parapijos šventovėje, pastatytoje jų senolių rankomis, laikoma nusikaltimu, o lenkų tautos gynimasis XIX š. (pvz. Wrzesnia prie Poznanės 1901-1902 m.) laikomas didvyriškumu.

Mūsų visuomenės dauguma yra tikintys žmonės, tad tikrai skaudu girdėti ir matyti, kaip toli Seinų parapijoj kunigų nueita nuo Kristaus mokslo. Norėtųsi čia paklausti: ar tik Seinų parapijoj? Juk naivu ir vaikiška būtų manyti, kad lietuvių diskriminacija Seinų parapijoj vyksta be augštesnės lenkų dvasiškių valdžios pritarimo, o gal ir inspiracijos. Seinų parapijos lietuviai buvo kreipęsi nekartą į augščiausias lenkų Bažnyčios įstaigas, išdėstydami savo skriaudas ir prašydami jas atitaisyti.

P. Malinovska rašo: ". . . Gaila, kad mieli broliai lietuviai nepabandėte gyventi Lietuvos respublikoje. . . prieitute atitinkamų išvadų". "Tamsybių pilies" stovykloje turėtų juk būti žinoma: jeigu ir nepabandėme, tai gal nebuvo reikalo. Turėtų būti žinoma, kad nepasiprašėme prieglobsčio Lenkijoje. Mes čia gimę, augę, čia gimė ir augo mūsų tėvai ir protėviai, čia mūsų tėviškė. Ne antroji, ne trečioji, bet pirmoji. Ir jau vien tas faktas įgalina mus vadinti save lietuviais, rūpintis savaisiais reikalais ir mums priklausomomis teisėmis.

Gąsdinimai Lietuvos respublika neatgraso, nes ten gyvena mūsų žmonės. Noriu pasakyti daugiau — gyvena ten ir lenkai, mokosi lenkiškose mokyklose, skaito ten leidžiamą kasdieninę lenkišką spaudą, dainuoja ir šoka savuose lenkiškuose meno kolektyvuose, laisvai meldžiasi savo gimtąja kalba tose pačiose šventovėse, kaip ir lietuviai.

Deja, lenkų dvasiškiai nenori žinoti, kad Seinų parapijos lietuviai yra vienintelė Europoje bendruomenė, kuriai atsisakoma teikti religinius patarnavimus gimtąja kalba (pamaldos parapijinėje šventovėje, krikštai, sutuoktuvės ir pan.).

Šitaip dalykai atrodo, kai religija Seinuose nustojo savo tikrosios paskirties ir tapo lietuvių diskriminacijos priemone. Mums tačiau negalima užmiršti, kad nevisuomet laimi blogis. Dažnai jis yra kaip bumerangas — grįžta į ten, iš kur yra išėjęs. Labai tinkamu pavyzdžiu gali čia būti hitlerizmas.

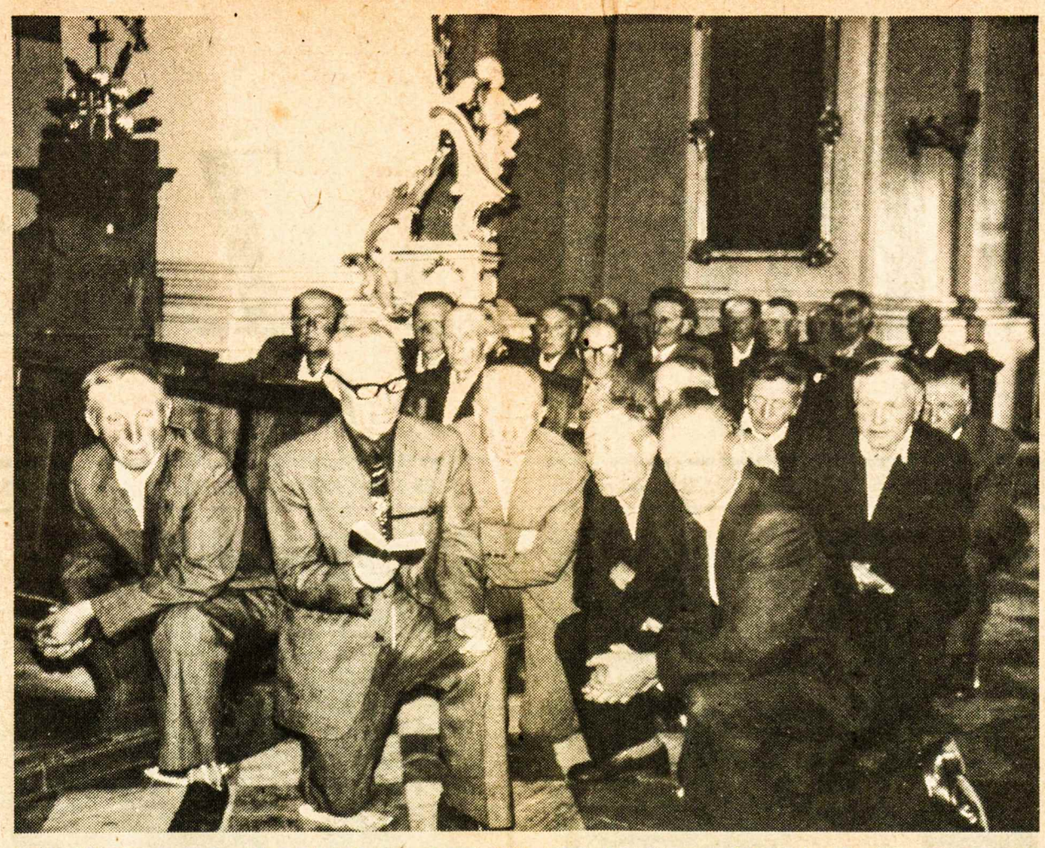

Seinų lietuvių grupė, kuri kas sekmadienį renkasi bazilikon ir po lenkiškų pamaldų gieda lietuviškas giesmes, tuo primindami jiems daromą skriaudą, t.y. panaikinimą lietuviškų pamaldų bazilikoje. Jie reikalauja grąžinti lietuviškas pamaldas bei respektuoti jų teises. Toji kova su lenkų hierarchija vyksta nuo 1946 metų

Vyskupas lietuvių parapijoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bo ir įstojo į oblatų vienuoliją. Deja, tokios dvasios kunigų Suvalkų trikampyje yra labai nedaug. Dėlto minėtos srities lietuviai laukia didesnės paramos iš lietuvių kunigų Lietuvoje ir ypač išeivijoje.

Seinų lietuviai, tęsdami kovą, parašė peticiją Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II, išdėstė motyvuotus savo pageidavimus. Peticiją pasirašė 2500 parapijiečių. Parašai buvo renkami slaptai, kad lenkai nesukliudytų. Prie peticijos buvo pridėta lietuvaičių išausta juosta su įrašu: "Popiežiui geros sveikatos linki Seinų parapijiečiai lietuviai, 1981."

Dabartinis popiežius Jonas-Paulius II, buvęs kardinolas Wojtyla, būdamas Krokuvos arkivyskupu, 1975 m. lankėsi Seinuose. Seinų lietuvių problemą jis žino. Kai lankydamasis Vatikano radijo lietuvių skyriuje 1980 m. išgirdo tarnautojų užuominą apie Seinus, pareiškė, kad tai tvarkytinas reikalas.

Lenkijos kardinolo atsakymas

Seinų lietuvių kovos bylose yra jau mirusio Lenkijos primo kardinolo S. Wyszynskio atsakymas, adresuotas Vincui Maksimavičiui. Nors atsakymas rašytas prieš septynetą metų (1974. VI. 14), tačiau būdingas savo turiniu. Jame rašoma:

"Gerbiamasis Pone, sudėtinį Jūsų laišką, rašytą 1974 m. kovo 17 d., aptariau su didžiai gerbiamu Lomžos vyskupu. Išsamiame savo atsakyme vyskupas parodė daug supratimo pageidavimams žmonių, vartojančių lietuvių kalbą. Ypač verta dėmesio prielaida, kad pamaldos lietuvių kalba būtų laikomos buvusioje įgulos šventovėje, vadinamoje Švenčiausios Marijos vardu (dekretas 1973. VIII. 24). Nepriklausomai nuo šios prielaidos, nėra nieko, kas kliudytų abiejų tautybių žmonėms melstis parapijinėje šventovėje (Kolegiata). — Yra paskirtas kapelionas mokantis lietuvių kalbą, rūpintis lietuvių sielovada.

Įsiskaitęs į didžiai gerbiamo Lomžos vyskupo dekretą (1973.VIII.24), matau daug geros valios ir vilties, kad Dievo taika gali įsivyrauti bendrame gyvenime abiejų tautų, kurios per tiek šimtmečių gyveno taikoje, Kristaus Evangelijos dvasioje, kuri jas suvienijo.

Prašau priimti pagarbos ir atsidavimo pareiškimą. Pavedu Jus Gailestingajai Dievo Motinai apaštališkoje meilėje." Pasirašė Stefan Kardynal Wyszynski, Primas Polski.

Iš to diplomatinio laiško matyti, kad ir Lenkijos karnolas S. Wyszynskis neparėmė lietuvių prašymo grąžinti lietuviškas pamaldas Seinų bazilikoje. Sakinys, kad "nėra nieko, kas kliudytų abiejų tautybių žmonėm melstis parapijinėje šventovėje" nurodo galimybę melstis, t.y. dalyvauti Mišiose, abiem tautybėm lenkų kalba. Bet tai yra priešinga lietuvių interesams. Jei lietuviai atsisakytų savo kalbos, problema būtų išspręsta lenkų naudai. To lenkai siekia, o lietuviai priešinasi, kovodami už savo teises savoje šventovėje-bazilikoje.

Kitos pastabos

Š.m. birželio 23 d. dingo p. Marcinkevičius, vienas iš Seinų lietuvių veikėjų. Rašant šį pranešimą, jo likimas nebuvo žinomas. Manoma, kad jo dingimas yra susijęs su kova už lietuvių teises.

Patirta, kad daugelis lietuvių siuntinių iš JAV, Kanados ir kitų kraštų patenka į Suvalkų trikampyje gyvenančių nelietuvių rankas.

Nepatartina siųsti siuntinius nepažįstamiem asmenim. Siuntimas per parapijas taip pat nėra saugus. Vietinių lietuvių veikėjai pataria ištirti adresatus ir tik tada siųsti siuntinius. Parama Lenkijos lietuviams yra reikalinga, tik svarbu, kad ji būtų nukreipta į tinkamas rankas.

K-tai

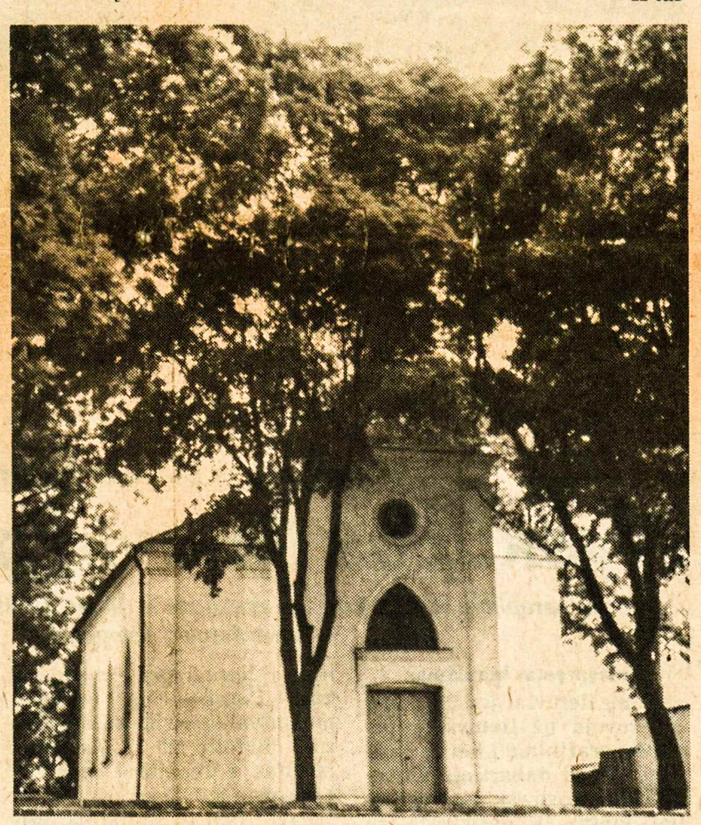

Buvusi Seinų liuteronų šventovė, kurioje dabar lietuviams katalikams laikomos pamaldos sekmadieniais. Joje yra apie 30 sėdimų vietų

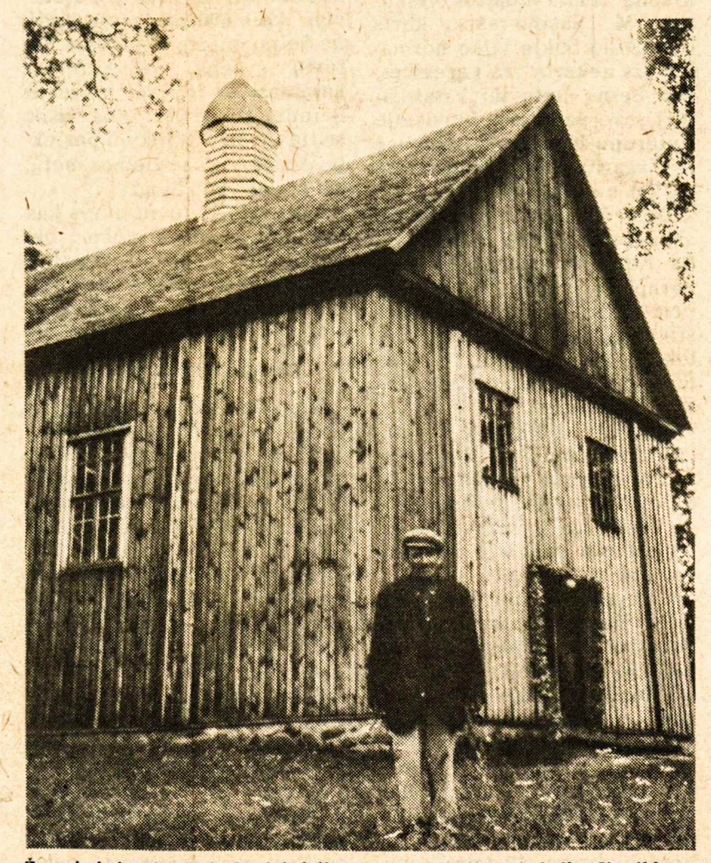

Žagarių kaimo koplyčia, kurioje laikomos pamaldos lietuvių kalba. Ji priklauso Seinų parapijai, kurioje klebonauja lietuviams nepalankus kunigas Rogowskis. Koplyčioje yra apie 80 sėdimų vietų

A†A

LIUDMILAI ĢRIGALIŪNIENEI

Lietuvoje mirus,

jos tėvelį MEČISLOVĄ PRANEVIČIŲ nuoširdžiai užjaučiame —

Stasė ir Vladas Ivaškevičiai
Kristina ir Bronius Žutautai
Zosė ir Antanas Vinskai

PADĖKA

A†A

WILHELMINA POŠIENĖ

mirė 1981 m. liepos 1 d. Šv. Juozapo ligoninėje Toronte, Ontario. Palaidota iš Lietuvos Kankinių šventovės lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ontario.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, pagerbusiems velionę savo apsilankymu laidotuvių namuose, atnešusiems gėlių prie jos karsto, aukojusiems šv. Mišias už jos vėlę, palydėjusiems į amžino poilsio vietą ir pareiškusiems užuojautą "Tėviškės Žiburiuose".

Ačiū kun. J. Staškui už maldas ir Rožinį laidotuvių namuose, atnašavimą šv. Mišių laidotuvių dieną ir palydėjimą į kapines.

Ačiū solistui V. Verikaičiui už vargonų muziką ir giesmes.

Dėkingi:

dukros — Angelė Šimkienė ir Birutė Daržinskienė,
sūnūs — Alfonsas, Bronius ir Vytas Pošiai
su šeimomis

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

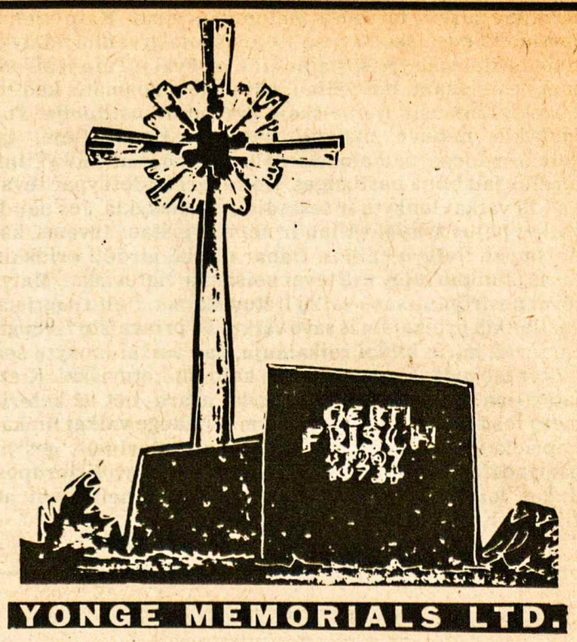

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

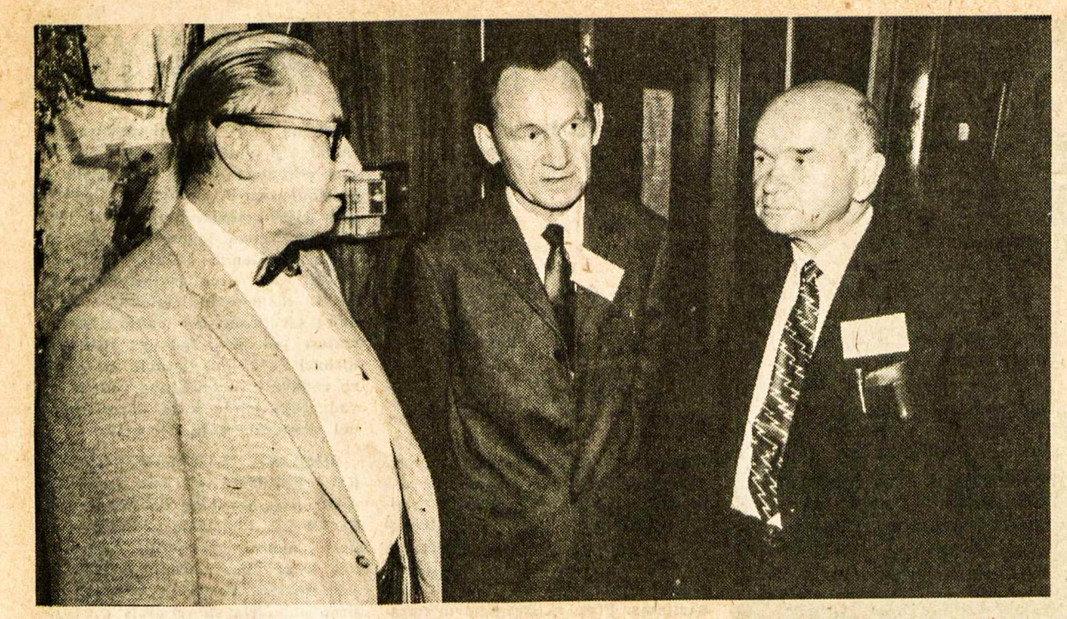

Trys pokalbininkai, susitikę Toronte. Iš dešinės: septintą dešimtį metų baigiantis žurnalistas PRANYS ALŠĖNAS, septintą dešimtį peržengęs rašytojas JUOZAS KRALIKAUSKAS, šeštą dešimtį metų baigiantis žurnalistas VYTAUTAS KASTYTIS
Nuotr. J. Valiulio

Jam tebegieda vieversys...

Žurnalistas Pranys Alšėnas prie septyniasdešimtmečio slenksčio

A. KALNIUS

Dar iš vaikystės atsimenu, kad žmogus apie 60 metų amžiaus jau būdavo vadinamas seneliu. Dabar gi prieš kelerius metus teko skaityti, kad Amerikoje amžiaus vidurkis esąs 70 metų. Tai ką sakyti apie Praną? Žinoma, jis dar ne senelis. Jam dar tebegieda vyturys. Betgi atsargiai, Prany! Nuo septyniasdešimties jau pradeda užkimti vieversėlis, ir žmogus jau ima bristi į atsiminimų liūną net iki įvykio, kuris atsitiko pirmą kartą. Tik prisiminkime dainą "Nors paseno mūs Stasys, bet prisimena dar vis . . ."

* * *

Minėti savo amžiaus sukaktį yra verta, o ypač tiems, kurie atsigrįžę atgal ir pažvelgę į savo nueitą kelią, gali tarti: o visdėlto ir mano pėdos yra gana giliai įmintos šalia anų sunkaus žygio keleivių ir draugų.

Taigi bent trumpai žvilgtelkime, kokio pjūklo taku atidrožė Pranys Alšėnas iki savo sukaktuvinės dienos.

Teisybę sakant, aš jį labiau pažįstu iš jo plunksnos darbų nei iš asmeninių pokalbių. Dėlto, rengdamasis rašyti šias eilutes, nutariau jį aplankyti. Jis mielai sutiko su manim pasidalinti savo mintimis.

Vos peržengęs jo namų slenkstį ir apsidairęs, išvysti, jog čia gyvenama rašto žmogaus: pasieniais išdėliotos šešios spintos su įvairiomis knygomis. Jų vertė — 8000 dolerių. Tai didelis kultūrinis lobis. Bet jo savininkas gana kukliai apgailestavo, kad jo knygynas esąs toli atsilikęs nuo Aug. Kuolo, kuris turįs apie 5000 knygų, o jis tik 1500. Na, tegul kiekvienas lietuvis turi pusę Prano knygų kiekio, tai tremties knygų lentynos kiekvienuose namuose nealks dėl spausdinto žodžio.

Betgi apie vieną knygų spintą reikia užsiminti atskirai. Tai spinta, kurioje sutalpinti paties Alšėno raštai: "Tūkstantis šypsnių", "Maži žodžiai", Martyno Jankaus monografija. Tik novelių rinkinio "Talismanas" nepastebėjau. Bet jis ten tikriausiai yra. Autorius stropumas neleidžia jokiai knygai žūti.

Tai dar neviskas apie šią spintą. Nustebsite: apatinėje lentynoje sukrauta trylika didžiulių aplankų, pripildytų sukaktuvininko rašytomis laikraštinėmis iškarpomis. Mat Alšėnas be minėtų didesnio masto darbų, bene daugiausia bus aprašęs įvairius lietuvių kultūrinio gyvenimo įvykius. Kaip žurnalistui-kronikininkui dera, jis šios rūšies aprašymuose yra gana akylas ir nešališkas. Dėlto jo trylikatomiai raštai betkuriuo metu taps vertinga medžiaga lietuvių tremties kultūros istorijai. Jie labai tvarkingai sudėti.

Kitas šio namo kultūrinis požymis glūdi dar ir paveiksluose, skulptūros darbuose bei darbeliuose. Pranys Alšėnas palyginti jų turi nemažai. Nevisa tai yra vienodos meninės vertės, bet labai gražiai atstovauja kultūriniam sukaktuvininko nusiteikimui.

Žurnalisto Pr. Alšėno dalyvavimas spaudoje buvo ir dar yra gana intensyvus bei plačios apimties. Jis yra rašinėjęs net į 32 laikraščius. Kaikuriuose iš jų Vokietijoje jis yra buvęs redakcinio kolektyvo nariu, o vėliau ir pats leido bei redagavo žinių biuletenį. Jo bandymas patekti į kanadiškąją spaudą yra taip pat jo žurnalistinio įkvėpimo pasekmė, kuri buvo naudinga ir pavergtos tėvynės bylai.

Reikia pasakyti, kad jo ištikimybė spaudos tarnybai siekė net ir "Tėviškės Žiburių" organizavimo rūpesčius. Tad nenuostabu, kad Pr. Alšėno įnašą į lietuvišką spaudą didieji tremties laikraščiai ir net ALTa palankiai įvertino, pagerbdami jį net penkiomis premijomis.

* * *

Iš šių pradinių eilučių jau ima ryškėti ir Pranio Alšėno (Ališausko) charakterio bruožai. Jis yra pastovus, darbštus, nesustojąs pusiaukelėje, vis kopiantis augštyn, vis siekiąs gėrio. Antai, gimęs mažažemių tėvų šeimoje (Vengravos km., Žemaitkiemio valsč., Ukmergės aps., 1911.IX.27), tėvui anksti mirus, jis ryžosi siekti mokslo. Bet kaip? Motulė vargana, jos pagalba menkutė. Tačiau jaunuolio troškimas prasiveržia, ir jis savo jėgomis kopia į užburtą šviesos kalną. Tik šitokiu būdu jis pasiekė aukštesnįjį mokslą — pradėjo Kauno "Aštuntoje", o baigė "Pavasario" suaugusių gimnazijoje eksternu.

Nesitenkindamas bendruoju išsilavinimu ir neturėdamas galimybės siekti augštojo mokslo, Pranys pasirinko profesinį darbą policijoje, baigė Augšt. Policijos Mokyklą ir kurį laiką tarnavo policijos įstaigoje valdininku. Aplamai, jam teko dirbti įvairiose valdinėse įstaigose.

Pr. Alšėnas savo žinijos alkį malšino net ir tremties metais. Nuo jo neatbaidė nei intensyvus bendradarbiavimas spaudoj, nei namų rūpesčiai, nei pagaliau duonos pelnymo pareigos. Jis visas savo pareigas atliko sąžiningai ir dar penkerių metų laikotarpyje neakivaizdiniu būdu 1967 m. baigė Pedagoginį Lituanistikos Institutą ir gavo bakalauro laipsnį iš lietuvių literatūros istorijos su teise dėstyti literatūrą augštesnėse lietuvių mokyklose. Vadinasi, ko jis negalėjo pasiekti Lietuvoje, pasiekė tremtyje, artėdamas į pensininko amžių. Dėlto juodu su žmona Eleonora nepaliko tamsoje ir savo sūnaus Pauliaus. Jie jį išvedė per Kanados mokyklas iki augštos teisininko pozicijos.

Bent man niekad neteko išgirsti ką nors apie Alšėną blogu žodžiu atsiliepiant. Mat jis yra tylus, niekam, kaip sakoma, "nelipa ant mozolio", nesiginčija. Atrodo, kad jam "tyla yra gera byla". Bet kaip tik dėlto prašalaičiui yra sunkoka jį pažinti. Vadinasi, norėdamas jį pažinti, kalbėk su juo individualiai arba skaityk jo raštus. Tada tiktai pamatysi, kad jisai, be kitų savybių, yra dar ir giliai tikintis žmogus. Lengva suprasti, kad Dievas jam yra toji kolona, ant kurios rymo pasaulis ir kurios papėdėje labai kukliai, bet jaukiai jaučiasi ir mūsų Pranys. Ten, kur jis savo "Mažuose žodžiuose" kalba religinėmis temomis, kaikas gali paklausti, kodėl jis ne kunigas? Antai, rašydamas apie ramybę šeimoje, jis pateikia tokį vaizdelį: "Kartą pradžios mokyklos kapelionas paklausęs pirmo skyriaus vaikus, kur gyvena Dievas? . . . Vienas mažas berniukas, rodydamas pirštu į pamiškėje esančią trobelę, atsakęs: "Tenai, kunigėli . . ." Kapelionas susidomėjo, ir berniukas paaiškino: "Taip žmonės kalba. Toje trobelėje gyvena du broliai. Abu neturtingi, abu vedę, abu turi šeimas, bet niekad nesipyksta. Todėl žmonės ir sako, kad tarp jų Dievas gyvena."

Ir taip jisai suranda nemažai gražių religinio gyvenimo pavyzdžių.

Jis, be to, yra ir patriotas iki pat savo širdies gelmių. Idant nereiktų pristatinėti jo patriotinių pergyvenimų, čia ir vėl pateikiu trumpą ištraukėlę iš jo "Mažų žodžių". Jis kartoja posmą iš Bernardo Brazdžionio eilių:

Aš sapnavau pavasarį.
Ir paukščiai grįžta į lizdelius senus.
Ir šventas Kristupas iš vargo upės
baigia bristi.
Ir dirvon žagrę neša tremtinio sūnus.

Galop sušunka ir Pranys: "O kada, miela Tėvyne, ir mažoji mano Tėviške, priglausi mus visus, išblaškytus po pasaulį, tarytum višta vištelius, po savuoju sparnu — po didelės ir baisios audros? Kada, o kada? . . ."

* * *

Nors ir ne iš gilių tolių pažvelgus į Pranio Alšėno nueitą kelią per anuos septynis dešimtmečius, mes pastebime jį buvus ne poeto apdainuotu, o kraupiais žingsniais išraižytu. Bet šitame kelyje Dievo ir Tėvynės vardan jis giliai įmynė savo pėdas, kurios negreit beišdils.

Šiam kukliam torontiečiui lietuviui, mūsų tremtiniško gyvenimo pakeleiviui, reikia palinkėti dar ilgų ilgų metų, sveikatos ir sėkmingos darbuotės mūkultūriniuose dirvonuose.

Jaunieji latvių dainininkai žygiuoja Toronto gatvėmis į dainų šventės vietą Maple Leaf Gardens
Nuotr. St. Dabkaus

Krupavičius Lietuvos lietuvio akimis

A. J. KASULAITIS

I

Sakoma, didelės idėjos nemiršta kaip žmonės. Tai tiesa, bet nemiršta ir žmonės. Nevisi. Yra tokių, kurie ateinančiose kartose gyvena, jų asmenybėmis žavimasi, jų darbais stebimasi. Jų gyvenimo ir veiklos atskiri faktai nagrinėjami, raštai analizuojami, idėjos vertinamos ir puoselėjamos.

Tik retai tokie žmonės prisimenami dėl jų turėtų "rezidencijų", vasarnamių, bankų knygučių ar eilučių sukirpimo. Dažniausiai tai maldos, žodžio, meno, visuomeninio darbo žmonės savo žmoniškumu gebėję iškilti virš minios.

Ačiū Dievui, jų būta (ir esama) ir lietuviuose. Nebūtinai jų vardais ir nuotraukomis buvo anksčiau ar dabar yra nusagstyti lakraščių ir žurnalų puslapiai. Bet už tai jie šildė ir šildo visuomenę tokia gaivia, kultūringa šilima ir teikia jai optimizmo bei vilties.

Vienas tokių mirusių, bet niekad mūsų nepalikusių žmonių yra prelatas Mykolas Krupavičius, nuo kurio mirties prieš kelis mėnesius suėjo jau apskritas 10 metų.

Nelengva net ir normaliausiais laikais patikrinti, kiek naujos kartos tiki ir gyvena mirusio vado idėjomis, mintimis, mokymais, patarimais. Nelengva net aptarti, kas yra tas normalus laikas, o ką kalbėti apie išeivijos buitį.

Ir vis tiktai Mykolo Krupavičiaus išskirtinai šviesi asmenybė ne tik netemsta išeivijos miglose, bet gal net ryškėja, kaikuriems kasdieniniams bruožams blankstant, o svarbiesiems jo dvasinio portreto bruožams atsiskleidžiant, tiesa, trumputėje, bet ryškinančioje perspektyvoje.

Mirties sukakties proga kun. Krupavičius (jis visuomet gindavosi prelato titulo ir prašydavo būti vadinamas tik kunigu) buvo prisimintas ir spaudoje ir net atskirais minėjimais net keliose vietovėse. Apie jo asmenį ir darbus kalbėta taip pat ir pernai minint 60 metų sukaktį nuo steigiamojo Lietuvos seimo susirinkimo.

Mirties sukakties proga jis prisimintas ir atskira knyga, išleista Čikagoje Leono XIII Fondo (kaikurių vienminčių ir kitų gerbėjų geraširdiškumu), bet parašyta pavergtoje Lietuvoje. Ši knyga iš tikrųjų ir yra šio rašinio kaltininkė.

II

"Valstybininkas politikos sūkuriuose" nepretenduoja į definityvią monografiją, lygiai kaip šis rašinys neturi pretenzijų į visapusišką recenziją. Abu yra kiekvienas savo srityje apžvalginiai darbai.

Knygos autorius nesiskelbia ir nėra skelbiamas dėl suprantamų priežasčių. Nežiūrint kaikieno didelio potroškio matyti Lietuvą pro normalybės akinius, ji, deja, yra pavergtas ir engiamas kraštas, kuriame žmogaus teisės pamintos po okupanto batu. Krupavičiaus tema, kaip ir nesuskaitoma eilė kitų temų, yra tenai "uždraustas vaisius", baudžiamas skaudžia bausme.

Pirmieji du trečdaliai leidinio (150 psl.) skirti kun. Krupavičiaus gyvenimo ir darbų aprašymui. Šešiuose skyriuose ir 28 poskyriuose autorius pateikia tikslų, bet kondensuotą M. K. gyvenimo ir veiklos vaizdą.

Autorius neatskleidžia nieko naujo ar nežinomo apie didįjį šviesios atminties lietuvį. Tad skaitant dėmesys krypsta į kitus veikalo elementus, kurie nemažiau įdomūs už patį turinį.

Ilgai netrunka suvokti, kad autorius yra labai gerai susipažinęs su M. K. gyvenimu ir darbais. Įdomu, kad panaudota visa eilė jau senokos literatūros. Ten kalbama apie "Ateitį", "Vyriausybės Žinias", "Seimo stenogramas", "Krikščionį demokratą" ir panašius leidinius. Jų išlaikymas yra jau ne tik įdomus faktas, bet reiškia, kad tokie leidiniai ir jų rinkiniai pavergtoje Lietuvoje dar nėra visi sunaikinti.

Nuostabu, kad autoriui buvo prieinama ir krūva jau Amerikoje išleistos literatūros, kuri rodo, kad pavergtoji Lietuva ir šioje srityje nėra taip visiškai uždara, kaip anksčiau.

Tiesa, nėra tai didelės naujienos, tik gal dar vienas ženklas, kad pavergtas lietuvis visomis jam įmanomomis priemonėmis gyvena sava kultūra, tausoja jos rašytinius lobius ir, kiek galėdamas, kuria išvengdamas okupanto cenzūros.

Krupavičių pažinusiems ar tik su jo biografija susipažinusiems bus iš naujo įdomu sustoti prie tų jo gyvenimo ir veiklos momentų, kurie jį išskyrė ir išskiria iš kitų. Tokie jo asmens bruožai, kaip kovingumas, darbštumas, lietuvybės meilė, Dievo meilė ir ištikimybė pasirinktam kunigo keliui, pašaukimas ir gebėjimas vadovauti, tarnavimas liaudžiai ir tautai, jautrumas socialinėms problemoms jį lydi nuo vaikystės iki paskutinio atodūsio.

Šiandien, kai išeivijoje lietuvybė pasiturinčiose ir turtingose lietuvių šeimose, nežiūrint amerikinės laisvės, nyksta ir vysta, tiesiog nuostabu skaityti apie Krupavičiuką, kuris "baigdamas pradžios mokyklą, laisvomis valandomis dirbo valsčiaus raštinėje. Pradėjęs lankyti pradžios mokyklą, pradėjo skaityti ir platinti anuo metu draudžiamą spaudą" (32 psl.). Tebuvo jis tuo laiku 8-9 m. amžiaus, o Lietuva rusų pavergta ir caro žandarų bei kitų agentų labai stipriai apgulta, persekiojama. "Gautą spaudą skaitydavo su kitais berniukais pertraukų metu, pasislėpę už kluono. . . (t. p.).

Motinos įdiegta ir vaikystėje puoselėta lietuvybės ugnelė jau niekuomet neužgeso Mykolo širdyje. O pavojų buvo. Veiverių mokytojų seminarija jaunuoliui Mykolui buvo tautinio bandymo laikas. Tai būta rusinimo lizdo. Ačiū Dievui, Krupavičiaus tos pastangos jau neveikė. Jis su kitais sąmoningais lietuviukais gaudyte gaudė uždraustą lietuvišką spaudą, ją skaitė ir platino. Čia brendo ir vaikystėje gimęs užsispyrimas bei kovingumas.

Neišsižadėjo jaunasis Krupavičius lietuvybės ir mokytojaudamas Lenkijoje. Nors buvo mėgstamas ir mokinių, ir jų tėvų, už menkiausią prasikaltimą buvo baudžiamas. Labai norėjo grįžti į Lietuvą ir jai dirbti. Pavykus tai padaryti, tapo Papilės mokytojo pagalbininku ir vietos kultūrinio bei visuomeninio gyvenimo vadu. Kartu su kun. P. Gudausku "dideliu pasišventėliu lietuvybei" (37 psl.), kuris vėliau už savo patriotinę veiklą turėjo bėgti Amerikon (ir čia nelaiku mirė), Krupavičius išjudino visą Papilę lietuviškai veiklai. Okupantui tokie veikėjai, žinoma, nepatiko. Gudauskui pabėgus Amerikon, Krupavičiui teko mažesnė bausmė — buvo iš Papilės iškeltas.

Jau anksčiau pajutęs pašaukimą žengti prie Viešpaties altoriaus, Krupavičius, dabar bedarbis, galutinai apsisprendė tapti kunigu. 1908 m. rudenį jis atsirado Seinų kunigų seminarijoje.

III

Ten dar ryškiau išsiskleidė jo turtėjančios asmenybės bruožai. Jis brendo moksle ir pamaldume, gaudavo gerus pažymius, buvo išrenkamas studentų dekanu, bet atsisakė tapti lenku — užsispyręs didžiavosi savo lietuvybe, skaitė uždraustą lietuvių spaudą, vadovavo visam lietuviškajam sąjūdžiui, už kurį vos nebuvo išmestas iš seminarijos. Ją baigęs, lenkams profesoriams (Jalbžykovskiui, vėliau piktam Vilniaus arkivyskupui ir kitiems) darant įvairiausių kliūčių, vyskupo Karoso buvo pasiųstas į Petrapilio akademiją, kur 1914 m. gavo kunigystės šventinimus. Akademijoje jau antraisiais metais taip pat tapo lietuviškosios veiklos vadu ir judintoju.

Kun. Krupavičius dar gyviau įsijungė į Rusijos lietuvių visuomeninį, auklybinį, socialinį ir politinį darbą. Karo ir revoliucijos audrų plėšomoje Rusijoje jaunas kunigas labai aktyviai kovojo už krikščionišką mintį ir lietuvių tautos laisvės aspiracijas. Ką tik atsiradusių bolševikų pasmerktas mirti, laimingai pasiekė dar vokiečių okupuotą gimtąją žemę ir dirbo jos gerovei.

Jau tik retas vidurinės ar vyresniosios kartos lietuvis nežino M. Krupavičiaus veiklos seimų laikais (1920-1926), kai buvo atkuriama Lietuvos valstybė ir tiesiami jos pagrindai. Ilgesniame skyriuje autorius seka M. K. veiklą iki steigiamojo seimo, išsamiau kalba apie krikščioniškąją demokratiją apskritai ir specialiai Lietuvoje.

Nemažai vietos skirta žemės reformos klausimui — teorijai, įstatymui ir pravedimui bei M. Krupavičiui kaip žemės ūkio ministeriui.

Ištisame skyriuje gvildenamas III-sis Lietuvos seimas ir jo padariniai. Matyt, autoriui šis klausimas, ypač KD ryšys su perversmine tautininkų vyriausybe atrodė svarbus, nes skyriaus pradžioje, pastaboje, jis taria, kad "klausimas turi istorinės reikšmės. Daugelio jis yra iškraipomas. Dėlto randame reikalo šį dalyką pateikti dokumentuotai ir kiek plačiau."

Būdingas ir kitų ano meto dalyvių daug griežtesnis nusistatymas 1926 m. perversmo ir po jo sekusiais svarbesniais klausimais. Šių eilučių autorius turi savo archyve augštos valstybės kūrimo meto asmenybės nespausdintų atsiminimų ištraukąrankraštį. Tautininkams ten nemažai griežtokos kritikos ne tik dėl perversmo, bet ir dėl vėlesnio režimo metų. Reikia iš tikrųjų pasidžiaugti, kad išeivija jau neretai geba į tuos pačius dalykus pažvelgti, jei ne objektyviau, tai bent ramiau ir atlaidžiau.

IV

Tiems, kurie ir po trisdešimt metų draugystės vienas kitą daktarais ir profesoriais vadina, ir tiems, kurie lietuviškus "namus" iškeitė į tarptautines "rezidencijas", būtų gera paskaityti sekantį knygos skyrių, kuriame autorius paseka M. Krupavičiaus gyvenimą po 1926 m. pralaimėtų seimo rinkimų. Nerasdamas tuometinėje Lietuvoje prasmingesnio politinio vaidmens ir trokšdamas mokslo, Krupavičius ministerio skrybėlę lengvai pakeičia į studentišką kepuraitę ir išvyksta į Prancūziją.

Po trejų metų sociologijos studijų grįžusiam į tėvynę tenka dar kartesnis kąsnis — vikaro vieta Garliavoje. Taigi, žemiausia kunigo pareigavietė, kitaip sakant, generolui pasiūlytas leitenanto darbas. . . Tačiau didysis oratorius, žemės reformos vykdytojas, didžiausios krašto politinės partijos vadas, seimų vadas, valstybės kūrėjas nuolankiai priima ir tą darbą. Toks jis buvo ir liko visą gyvenimą — puikybės jame nebuvo, nors didžiuotis turėjo kuo — daugiau, negu daugelis kitų.

Vikaru, Vilkaviškio seminarijos profesorium, Veiverių ir Kalvarijos klebonu bei dekanu Krupavičius išbuvo 15 metų, iki ištrėmimo į Vokietiją.

Nurimus karo audroms, ištisus 10 metų jis buvo atkurto VLIKo pirmininku. Vėliau iki mirties gyveno Čikagoje, rašė, kalbėjo, veikė, dirbo vis Lietuvai, lietuviams, lietuvybei. . .

V

Priedai — atsiminimai ir dokumentai apima 81 psl. teksto ir nuotraukų (iš viso knyga papuošta 15 gerai parinktų nuotraukų).

Kaikurie atsiminimų autoriai, kaip ir knygos autorius, tepasirašo inicialais. K. Š. prisimena kun. M. Krupavičiaus veiklą 1917-1918 m. Voroneže, o S. K. duoda "nuotrupų" iš Petrapilio, Vilniaus ir Kauno. Pateikiamas kun. Krupavičiaus viršininko vysk. Karoso laiško tekstas vysk. Karevičiui dėl siūlymo M. K. atšaukti iš Kauno ir du trumpučiai kan. M. Vaitkaus paragrafai — atsiminimai apie M. K. steigiamajame seime.

Autorius taip pat pateikia trumpas ištraukas iš 1934 m. St. Šalkauskio knygos apie Eretą ir 1960 m. Ereto knygos — apie Šalkauskį, kuriose vienaip ar kitaip tie didieji Lietuvos vyrai liečia Krupavičiaus asmenį ar veiklą.

Gerai, kad autorius pateikė, kaip jis rašo "A. N., buvusio M. Krupavičiaus auklėtinio seminarijoje, o vėliau jo vikaro atsiminimų". Jie įdomūs ir dėlto, kad apie tą 15 metų laiktarpį (1927-1942) yra mažai kas sistemingai rašęs ar tą laikotarpį studijavęs.

Tas trūkumas jau nekartą buvo iškilęs. Prieš pat praėjusias Kalėdas, kai Klevelande rengėmės specialia akademija prisiminti didįjį dzūką Mykolą Krupavičių jo mirties dešimtmečio proga, šias eilutes rašantis turėjo pokalbį su B. Gražuliu. Jis buvo šaunus kultūros darbuotojas, kultūrinės veiklos ir didelis švietimo darbo rėmėjas, LB veikėjas, deja, prieš porą mėnesių staiga miręs. Jis buvo kun. Krupavičiaus parapijiečiu Lietuvoje. Žinodamas, kad minėjime kalbėsiu apie M. Krupavičių, B. Gražulis manė, jog būtinai reikėtų prisiminti ir laikotarpį, apie kurį mažai kas kalba ir rašo. Jis pateikė vieną kitą vinjetę. Klausiau su didžiausiu susidomėjimu ir raginte raginau B. G. rašyti kaip tik ta tema. Nieko konkretaus nesutarėme. Ar jis ką parašė, nežinau.

Yra ir K. V. S. — rekolekcijų vedėjo bei kan. Dogelio atsiminimų skyreliai.

Memorandumų skyriuje yra įdėti trys tekstai: memorandumas sovietinės valdžios organams 1940 m., memorandumas vokiečių gen. komisarui Kaune, Savitarpinės pagalbos pareiškimas gen. komisarui, ištrėmus buvusį Lietuvos prez. Grinių, M. Krupavičių ir J. Aleksą.

Paskutiniame skyriuje yra keletas M. K. laiškų ištraukų, rašytų, atrodo, knygos autoriui į pavergtą Lietuvą. Taip pat įdėtas jau minusio kun. P. Ažubalio nekrologinis straipsnis bei biografijos santrauka anglų kalba.

Labai įdomus lietuvaičių sveikinimo eilėraštis prel. M. Krupavičiaus 85 metų amžiaus sukakties proga iš pavergtosios Lietuvos. Su juo kartu atsiųsta tautinė juosta, kurioje įausta "Epochinio tautos socialreformatoriaus 1885-1970 sukaktį prisiminti — dėkingos lietuvaitės".

Tenka pastebėti, kad M. Krupavičius neužmirštas ir šiandien pavergtoje Lietuvoje. Praslinkus penkeriem metam nuo jo mirties, Marijampolėje jis buvo prisimintas pamaldomis ir akademija, kurioje dalyvavo net žmonių iš Kauno.

Knyga išspausdinta ant gero popieriaus ir papuošta kietais ar minkštais viršeliais. Ji turėtų būti kiekvieno lietuvio knygų lentynoje. Šalia kitų dalykų, tai liudytų ir prasmingą bendradarbiavimą su pavergtąja tėvyne.

M. K. VALSTYBININKAS POLITIKOS SŪKURIUOSE, Prelatas Mykolas Krupavičius 1885-1970. Biografinė apybraiža, amžininkų atsiminimai, dokumentai, laiškai. Išleido Popiežiaus Leono XIII Literatūros Fondas 1980 m. Čikagoje, 247 psl. Knygos sukrautos pas B. Palioką, 6922 So. Rockwell Avenue, Chicago, Ill. 60629, USA. Kaina minkštais viršeliais $6, kietais — $8. Persiuntimas $1.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

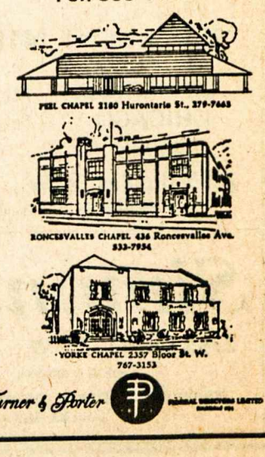

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DRUSKININKŲ SPEKULIANTĖS

Zeferino Jonučio pranešimu "Tiesos" 126 nr., spekuliacija Druskininkuose labiausiai yra pagarsėjusi Ona Jaskelevičienė su savo dukromis Jule Amšejiene, Irena Civinskaja, Maryte Balčiuviene ir Gene Šoliūniene. Jų nuotraukos yra įjungtos į spekuliantų albumą, joms visoms jau surašyta 20 aktu už spekuliaciją. Šios moterys turistams siūlo suvenyrais įvairius gintaro dirbinius, kartais tikrus, kartais tik jų imitacijas. Neseniai O. Jaskelevičienei ir M. Balčiuvienei buvo surašytas jau 21-sis aktas. O. Jaskelevičienė buvo nutverta pardavėjos vaidmenyje, dukra M. Balčiuvienė — sandėlininkės. Ji dviejuose krepšiuose nešiojo pardavinėjamas prekes. Spekuliacijon buvo įjungtas ir dešimties metų amžiaus M. Balčiuvienės sūnus, atliekantis žvalgo vaidmenį — saugojantis mamą ir senelę nuo netikėto susitikimo su milicininkais. Pasak Z. Jonučio, tokią mokyklą savo laiku buvo baigusios ir O. Jaskelevičienės dukros. Milicininkų užklupta, O. Jaskelevičienė šį kartą tikrus gintarus mėtė per tvorą į daržą, slėpė automobilyje, vežama nuovadon. Aktą surašę milicijos pareigūnai pranašavo Z. Jonučiui, kad O. Jaskelevičienė ir vėl tesusilauks piniginės 10-50 rublių baudos. Bus atsižvelgta į pagarbų jos amžių, išaugintus vaikus ir dabar auginamus vaikaičius. Su savimi ji turėjo prekių ne už ypatingai didelę sumą, o dukra du krepšius su prekėmis tik nešiojo ir niekam nieko nepardavinėjo. Dukra G. Šoliūnienė šiuo metu yra nuteista kalėti, tik ne už spekuliaciją, bet už veltėdžiavimą ir girtavimą. Jai netgi buvo atimtos motinystės teisės. Sūnus Jonas Jaskelevičius bausmės taip pat yra susilaukęs ne už spekuliaciją, bet už padegimą.

MAŽEJA LYDEKŲ SKAIČIUS

Pastaraisiais metais Lietuvoje gerokai sumažėjo lydekų skaičius. Kuršių mariose jų pagaunama tris kartus mažiau, Nemuno žemupyje — net dešimt kartų. Panašūs rezultatai yra ir daugelyje ežerų. Gamtos apsaugos komitetas uždraudė mažesnių nei 45 centimetrų lydekų gaudymą verslinės žūklės įrankiais šiuose ežeruose: Aiseto, Alaušo, Alksnaičio, Almajo, Alnio, Apvardų, Asalnų, Asvejos, Ažvinčio, Baluošo, Baltųjų Lakajų, Bebrusų, Diringio, Dringykščio, Dviragio, Galuonų, Galuonio, Kiemento, Kretuono, Linkmeno, Lūšių, Luodžio, Rašų, Pakaso, Siesarčio, Stirnių, Šakarvų, Tauragno, Ūkojo, Uteno, Vencavo, Vidinksto, Virintų, Želvos ir Žeimenų. Juose leidžiama gaudyti tik senesnes lydekas, kurios jau yra išneršusios keletą kartų ir minta vertingomis žuvimis. Jauniklės iki 45 cm ilgio lydekos maitinasi mažos vertės žuvimis — kuojytėmis, pūgžliais, aukšlėmis.

AUTOBUSAI IŠ VILNIAUS

Pluoštą informacijų apie Vilniaus autobusų stotį "Tiesos" 102 nr. pateikia korespondentas Viktoras Armalis: "Kasdien iš Vilniaus autobusų stoties 241 maršrutu išrieda 687 autobusai. Per parą į visus respublikos kampelius, Taliną, Rygą, Minską, Gardiną jais išvyksta 59.000 keleivių. Per metus Vilniaus autobusų stoties maršrutais pervežama 21 milijonas keleivių . . ." Autobusu iš Vilniaus per penkias valandas galima nuvažiuoti į Klaipėdą, per dvi — į Panevėžį. Autobusai iš stoties išvyksta kas penkios minutės. Didžiausią problemą sudaro keleivių aptarnavimas. Automatinės kontrolės sistemą yra paruošusi Vilniaus inžinerinio statybos instituto automobilių katedra su jos vedėju Viktoru Tilindžiu, docentu Renium Žeromsku bei kitais darbuotojais. Pirmoji tos sistemos eilė jau įvesta į priemiestinių autobusų išvykimo aikšteles, o netrukus jos susilauks ir 20 tarpmiestinių autobusų aikštelių. Ta sistema specialioje lentoje pažymi aikštelėje sustojusio autobuso maršrutą, išvykimo laiką. Ji taip pat uždega signalines šviesas, kai iki autobuso išvažiavimo lieka tik dvi minutės.

RŪMAI SKULPTORIAMS

Vilniaus Dariaus ir Girėno gatvėje statomi architektės Giedrės Kontvainienės suprojektuoti rūmai skulptoriams, kur jie galės gaminti savo skulptūras. Gamybiniame skyriuje bus šešios darbo vietos skulptoriams su elektroniniais pasukamais stalais, 10 tonų galingumo kranu. Čia jiems bus galima atlikti pilną skulptūrų gamybą, pradedant modeliais iš minkštų medžiagų, baigiant skulptūrų liejimu iš metalo bei jų kalimu iš granito. Naujasis pastatas taip pat turės ir specialų vitražų skyrių. Prie jo įėjimo bus įrengtas parkas su skulptūrų paroda.

DVIRATININKŲ MIESTAS

Šiauliai yra laikomi dviratininkų miestu dėl juose veikiančios "Vairo" dviračių gamyklos. Paaugliai ypač mėgsta jiems skirtus "Ereliukus", "Kregždutes" ir "Dubysas". Kasmet Šiauliuose įvyksta baigminės vaikų dviratininkų lenktynės, organizuojamos dviračių šventės. Miesto taryba patvirtino dviračių takų statybos projektą. Tais dviratininkams skirtais takais miesto centras bus sujungtas su gyvenamaisiais ir pramonės rajonais, masinio poilsio vietomis. Dviratininkų kelias, turėsiantis 10 kilometrų ilgio, jau tiesiamas populiarion Bubių poilsiavietėn. Pačiuose Šiauliuose įrengtos pirmosios aikštelės vaikams, kur jie mokosi važinėti dviračiais, susipažįsta su eismo taisyklėmis.

GIRTAS CHULIGANAS

S. Giedrytė "Valstiečių Laikraščio" 61 nr. klausia skaitytojus "Kas apgins moterį?" Savo laiške ji aprašo kelionę pustuščiu autobusu Suvalkijos keliais: ". . . vienoje nedidelėje stotelėje į autobusą įlipo įkaušęs dvidešimties metų vyrukas. Susivėlęs ir išsivoliojęs, jis nužvelgė autobusą ir nusvirduliavo atsisėsti prie jaunos moters. Paklausinėjęs, ko tokia išdidi, ar nebūsianti panelė iš didelio miesto, girtasis bandė apkabinti ją per pečius, dėliojo ant jos kelių nešvarias rankas. Mergina raudo, traukėsi arčiau lango ir akimis ieškojo autobuse paramos. Bet jos nebuvo. Gale sėdėję trys jauni vyrai linksmai krizeno iš girtojo 'pokštų'. Tada mergina atsistojo ir persėdo į kitą vietą . . ." Girtas chuliganas nauja auka pasirinko jauną mokinukę, kuri netgi paprašė vairuotoją išleisti ją iš autobuso. Tada tas nesutramdytas chuliganas pradėjo kabinėtis prie vyresnių moterų. Reikalavo paskolinti pinigų, žadėjo pasipiršti jų dukroms. Chuliganą sutvarkė vienas vyrukas, bet tik tada, kai jis pradėjo užgaudinėti jo merginą. Vairuotojui sustabdžius autobusą, girtą chuliganą jis išmetė pakelėn. S. Giedrytė nori žinoti, kodėl nė vienas vyras nebandė apginti girtuoklio užkabinėjamų nepažįstamų moterų. Dėlto ji klausia to autobuso keleivius: "Kur dingo riteriai? Kas yra tikras vyriškumas? Toks klausimas iškyla, kai atsiduri akis į akį su storžieviu, girtuokliu, mušeika. O aplinkui — nebylūs vyrai stebi grumtynes ir kikena."

V. Kst.

Lietuviai, laimėję žymenis daugiakultūriame teatrų festivalyje Hamiltone. Iš kairės: KAZYS MIKŠYS — geriausias techniškasis scenos koordinatorius, ONUTĖ STANEVIČIŪTĖ — geriausia jaunimo aktorė, MARIJA KALVAITIENĖ — geriausia pagrindinio vaidmens aktorė, ALFONSAS STANEVIČIUS — geriausias antrinio vaidmens aktorius. Trūksta režisorės ELENOS KUDABIENĖS, gavusios specialų pažymėjimą už teatrinę veiklą

HAMILTON ONT

PADĖKA

Rengdami SLA 72 kuopos tradicinę gegužinę įamžinti sovietinio Lietuvos okupanto nužudyto patrioto vysk. Vincento Borisevičiaus vardą Kanados Lietuvių Fonde, susilaukėme gausios paramos.

Reiškiame nuoširdžią padėką prel. dr. Juozui Tadarauskui už šv. Mišias š.m. liepos 19 d. ir pasakytą Velionies garbei pamokslą, už paraginimą vykti į gegužinę ir dalyvauti a.a. vysk. V. Borisevičiaus pagerbime ir $20 auką. Taip pat dėkojame St. Catharines pranciškonų vienuolyno viršininkui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už gausią paramą ir raginimą per pamokslą vykti į SLA gegužinę Paris, Ont. Dėkojame St. Jokūbaičiui iš Toronto už patriotinę kalbą SLA gegužinėje. Dėkojame programos atlikėjams — Hamiltono lietuvių pensininkų klubo chorui ir vadovui Alf. Juozapavičiui iš Hamiltono. Dėkojame A. ir S. Kenstavičiams iš Hope, B.C., už $30 auką.

Dėkojame hamiltoniečiams, aukojusiem po $25: R. Matukaičiui, A. Patamsiui, Br. Grajauskui; po $20: J. Lekučiui, A. Mingėlai, A. ir B. Steponavičiams; po $10: J. Romikaičiui, A. Obscarskiui, P. ir S. Ročiams, inž. St. Ročiui, A. Šilinskui; po $5: M. X. (iš Montrealio), J. ir A. Keršiams. Dėkojame torontiečiams, aukojusiems po $10: St. Dabkui, V. Stočkui, P. Gulbinskui; $7: V. Gražuliui; po $5: B. Savickui, B. Urbonavičiui. Dėkojame A. Kuzmickui iš Paris, Ont., už $10, V. Platakiui iš St. Catharines už $2.

Dėkojame SLA loterijos rėmėjams, pirkusiems už $5 ir daugiau bilietų: hamiltoniečiams — solistei Anitai Pakalniškytei, J. Tomkevičiui, A. ir B. Steponavičiams, J. ir E. Mažulaičiams, A. Matuliūnui, P. Gužui, A. Kaušpėdai, J. Bajoraičiui, B. ir R. Pakalniškiams, B. H., Z. Pulianauskui, G. Melnykui; katariniečiams — E. ir O. Sakalauskams, P. Dauginui, Z. Jokūboniui, J. ir K. Dervaičiams, J. ir A. Krišiūnams, inž. St. Šetkui, J. Vyšniauskui, K. Jonušui, J. ir V. Žemaičiams, J. Šarapnickui; detroitiečiui M. Šnapščiui, klevelandiečiui St. Butrimui; torontiečiui V. Gražuliui; paryžiečiui A. Kuzmickui. Buvo ir daugiau rėmėjų, bet pirko bilietus iš atskirų platintojų ir dėlto negalėjome visų sužymėti.

Dėkojame SLA loterijos bilietų platintojams: O. Indrelienei, St. Jokūbaičiui, A. Kuzmickui, A. Padolskiui, O. Lauryk, J. Varnui, V. Bagdonui, B. Pakalniškiui, J. Deksniui, Z. Pulianauskui, P. Žuliui, K. Mikšiui, P. Dauginui, J. Šarapnickui, S. Matukaitienei.

Daiktinei loterijai inž. St. Šetkus aukojo savo kūrybos paveikslą "Kaimo sodyba"; įvairius vertingus laimikius aukojo: E. ir O. Sakalauskai, J. Paukštys, J. Šarapnickas, A. ir O. Pamataičiai, J. ir P. Kalainiai, P. ir D. Dauginai, Clara Farr, A. Padolskis, P. Česnulis, O. Lauryk, S. Matukaitienė, A. Deksnienė,, A. Pauliukonienė, Vl. Bagdonas, J. Bajoraitis, P. Vizbaras, O. Kuzmienė, A. ir B. Steponavičiai. Dėkojame smulkios loterijos bilietų platintojams: R. Pakalniškienei, M. Borusienei, P. Krivickienei, A. Steponavičienei, J. Paukščiui. Dėkojame už loterijos pravedimą K. Mileriui ir M. Borusienei. Dėkojame už maisto paruošimą bei išdavimą M. Paukščiams, D. Dauginienei, S. Matukienei. Dėkui B. Pakalniškiui už maistui bilietų pardavinėjimą, o visiems svečiams — už gausų dalyvavimą ir medžiaginę paramą.

Už moralinę paramą dėkojame ypač lietuviškajai spaudai — "T. Žiburiams", "N. Lietuvai" ir "Naujienoms", skelbusiai informacijas apie minėtąjį renginį.

Kuopos valdyba

DAUGIAKULTŪRIS TEATRŲ FESTIVALIS prasidėjo gegužės 22 d. ir baigėsi 31 d. Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras" šiame festivalyje pakartojo Birutės Pūkelevičiūtės 3 v. komediją "Antroji Salomėja painiavose", kuri Čikagos lietuvių teatrų festivalyje laimėjo iškiliausio teatro žymenį, o Marija Kalvaitienė gavo žymenį už pirmaeilį geriausiai atliktą vaidmenį.

Hamiltono festivalyje už Salomėjos vaidmens atlikimą iškiliausios aktorės žymenį vėl laimėjo Marija Kalvaitienė, už geriausią antraeilio vaidmens atlikimą žymenį gavo Alfonsas Stanevičius. Elena Dauguvietytė-Kudabienė buvo pagerbta specialiu žymeniu už energingą pasidarbavimą festivalyje.

Šiame teatrų festivalyje jaunoji aktorė Onutė Stanevičiūtė gavo žymenį už geriausiai atliktą pirmaeilį vaidmenį Moljero "Sganarelle" anglų kalba. Šį veikalą pastatė daugiakultūris vaikų teatras "Theatre of Tomorrow". Režisavo Elena Kudabienė.

Ilgametis "Aukuro" aktorius ir darbuotojas Kazimieras Mikšys pasidalino žymenį su Arthur Cockman už geriausią techninę scenos priežiūrą daugiakultūriame vaikų teatre.

Onutė Stanevičiūtė buvo pakviesta atlikti Dundas Little Theatre Glorijos vaidmenį "Wait Until Dark" veikale. **K.**

PENSININKŲ KLUBO VEIKLA. Tenka dažnai girdėti nusiskundimą: "Aš jau pensininkas". Ir tai daugiausia girdėti vyrų tarpe, ypač tais atvejais, kai kas nors toki asmenį pasiūlo į kurios nors lietuviškos organizacijos valdybą. Toks asmuo, pasirinkęs kėdę ir televiziją, save susilpnina fiziškai ir dvasiškai, nustoja lankęs tautinius ir kultūrinius renginius, atsiskiria nuo lietuviškos bendruomenės. Antra vertus, yra moterų ir vyrų, sulaukusių ne tik pensininko amžiaus, bet ir peržengusių 70 metų, tačiau gana aktyviai dalyvaujančių visuomeninėje veikloje. Nemažai tokių yra organizacijų pirmininkais ir sugeba tęsti aktyvią veiklą.

Šį kartą noriu atkreipti dėmesį į Hamiltono lietuvių pensininkų klubo veiklą. Jie sugeba leisti kas ketvirtis metų pensininkų žurnalą "Sietynas". Suorganizavo pensininkų chorą, kuriam vadovauja muzikalus Alf. Juozapavičius. Choras gana aktyviai reiškiasi ir už Hamiltono ribų. S.m. liepos'19 d. jis atliko meninę programą SLA 72-ros kuopos gegužinėje, įvykusioje A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont. Programa buvo įvairi, susidedanti iš dainų ir muzikinių dalykų. Tai meno vienetas, puoselėjantis senas tradicijas. Verta tokį vienetą ir ateityje kviesti į ruošiamas gegužines, o vasaros sezonui pasibaigus — į sales.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6 TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:	
depozitus (P.C.A)	6%
santaupas	17%
term. depoz. 1 m.	18%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	16%
90 dienų depozitus	19%
IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	21%
asmenines paskolas	23%

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's TRAVEL

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!! PER VISAS ŠVENTES!

Gruodžio 21 — sausio 4

Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius.
Smulkiau teiraukitės:

Toronto tel. (416)537-3060 arba 532-8772

MONTREAL tel. (514) 669-8834
CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX 06-986766 TOR

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam televizijas bei "stereo" aparatus.
Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

The Marlatt *laidotuvių namai ir koplyčia*

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd. 615 Main Street East (East of Sanford) **Telefonas: 528-6303** HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖS proga tradicinės jų demonstracijos su vėliavomis bei atitinkamais plakatais liepos 18 d. Čikagoje įvyko Daley Centro aikštėj. Estradon buvo atneštos dalyvaujančių tautų vėliavos: lenkų, gudų, ukrainiečių, lietuvių, latvių, estų, serbų, čekoslovakų, R. Vokietijos, Kinijos, Vietnamo, Laoso, Kambodijos, Kubos ir Afganistano. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Savukynas, primindamas Čikagoje gimusį V. Skuodį bei kitus politinius lietuvių kalinius. Kalbų seriją pradėjo Pavergtų Tautų Komiteto pirm. I. Bergmanis, reikšdamas viltį, kad pavergtų tautų sąrašą sumažins Lenkijos išsilaisvinimas. Lenkų Kongreso pirm. A. Mazevskis padėkojo JAV vyriausybei už jau tradiciniu tapusį Pavergtų Tautų Savaitės paskelbimą. Prez. R. Reagano deklaraciją perskaitė R. Tričytė. Prie jos buvo prijungti Ilinojaus gubernatoriaus Thompsono, Čikagos burmistrės Byrne atsišaukimai. Visi džiaugėsi, kad kun. J. Kirkwoodas šios savaitės proga prie savo šventovės Park Ridge buvo žemėn įsmeigęs 40 kryžių, kurių įrašai išvardino pavergtas tautas.

PAGRINDINIU KALBĖTOJU buvo pakviestas kun. P. D. Lindstromas, radijo ir televizijos komentatorius. Jis priminė po II D. karo pavergtoms tautoms komunizmo atnešta tironiją. Esą pasaulyje nėra nieko žiauresnio už komunistus. Kalbėtojas skatino visus dalyvius remti tuos politikus, kurie skelbia kovą komunizmui, supažindinti su pavergtų tautų kančiomis savo jaunimą. Kalbėtoją eilėse taipgi buvo JAV kongreso atstovai F. Dannunzio ir H. J. Hyde, Ilinojaus parlamentarai — čekų kilmės Judy Baar-Tropinka ir J. S. Kociolko. Generalinė Lietuvos konsulė J. Daužvardienė pasmerkė komunistų atneštą kolonijizmą, Sovietų Sąjungą už sulaužytas visas pasirašytas sutartis. Ji dėkojo JA Valstybėms už laisvės pastangų rėmimą. Laisvosios Kinijos atstovas S. F. Chenas džiaugėsi Taiwane įvykusiu ekonominiu stebuklu, ragindamas visus siekti pavergtų tautų išlaisvinimo. AFL-CIO unijų centro vardu prabilo D. M. Justice, pabrėždamas, kad JAV darbininkija yra įsteigusi fondą lenkų darbininkams remti. Unijos atsisakė aptarnauti Sov. Sąjungos laivus JAV uostuose, kai jos kariuomenė įsiveržė Afganistanan. Priimtą rezoliuciją perskaitė R. Tričytė, baigminę maldą — kun. J. Savukynas. Jis taip pat paskleidė nemažai informacinių duomenų apie V. Skuodį bei jo nuteisimą, nors šis asmuo, gimęs Čikagoje, turi teisę į JAV pilietybę ir turėtų būti išleistas į JAV. Žymiesiems demonstracijos dalyviams buvo įteiktas neseniai anglų kalba išleistas pirmasis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" tomas.

Brazilija

AUKSINĘ JUNGTUVIŲ SUKAKTĮ birželio 27 d. Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje Sao Paule atšventė Vincas ir Pranciška Kliukai. Padėkos Mišiose dalyvavo aštuoni jų vaikai: šeši sūnūs su šeimomis, viena neištekėjusi dukra ir vienas nevedęs sūnus. Visi jie yra baigę gimnazijas, turi gerai atlyginamus darbus bei nuosavus namus. P. Stuokaitė-Kliukienė su tėvais, broliu ir seserimi Brazilijon atvyko 1927 m., o jos būsimasis vyras V. Kliukas — vienui vienas 1929 m., pats užsimokėjęs kelionę laivu iš Amsterdamo. 1931 m. birželio 27 d. Sao Paulo Šv. Antano šventovėje juos sutuokė misijonierius kun. Jeronimas Valaitis.

TARPTAUTINĖJE LABDAROS VAKARIENĖJE Sao Paulo "Centro Impresarial" restorane šiemet pirmą kartą dalyvavo ir lietuviai kartu su 46 tautų atstovais. Ši vakarienė sutraukia Sao Paulo gubernatūros ir miesto pareigūnus. Lietuvai atstovavo tautiniais drabužiais pasipuošusi "Volungės" choro vadovė Kristina Valavičiūtė. Vakarienės dalyvius ji supažindino su tautiniais lietuvių drabužiais, jų kilme, audimu.

Urugvajus

DAIL. EDUARDAS LAPAITIS yra pasižymėjęs skulptorius Urugvajuje, laimėjęs keletą pirmųjų premijų. Jo sukurta skulptūra, puošianti Entrevero aikštę Montevideo mieste, yra įamžinta dviejų pezų vertės Urugvajaus pašto ženkle.

URUGVAJAUS LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA Montevideo mieste jau keliolika metų turi šeštadieniais transliuojamą radijo valandėlę "Gintaro žemės vaizdai". Valandėlė buvo susidūrusi su finansinėmis problemomis, nes jai išlaikyti valdybai trūksta lėšų. Buvo netgi galvota transliacijas sustabdyti. Problemą išsprendė ULK Draugijos garbės nariai P. Stanevičius ir J. Jazauskas, pasiūlydami įvesti valandėlės rėmėjų sistemą kiekvienam šeštadieniui. Jie pirmieji padengė valandėlės išlaidas. Nuo praėjusių metų pabaigos dabar šeštadienio laidoms atsiranda rėmėjų. Jų eilėse netgi yra lietuvių ne tik iš Urugvajaus, bet ir Argentinos, Brazilijos, net Š. Amerikos.

Australija

SAVAITRAŠTIS "MŪSŲ PASTOGĖ" gegužės pradžioje pakeitė savo administratorę Liudą Stašionienę, sulaukusią brandesnio amžiaus, nusipelniusią poilsio. Administracijos reikalus ji tvarkė septynerius metus, juos perėmusi iš savo vyro Broniaus Stašionio, kurio žinioje "MP" administracijos reikalai buvo net 17 metų. Bendromis jėgomis Bronius ir Liuda Stašioniai "Mūsų Pastogei" paskyrė 24 metus, jos administracijos ir ekspedicijos reikalus tvarkydami savo namuose. Nauja administratore pakviesta Jadvyga Mickienė, dirbusi Sydnėjaus lietuvių klube baro vadove ir netgi klubo vedėjo pavaduotoja. Iš šio darbo ji pasitraukė dėl skaudžios kojų operacijos.

PIRMASIS TARPTAUTINIS ŠOKIŲ FESTIVALIS bus surengtas Australijos sostinėje Kanberoje spalio 2-4 d.d. Jį norima padaryti reguliariu metiniu renginiu. Festivalin bus kviečiamos tautinės grupės su savo šokiais. Festivalis bus konkursinio pobūdžio su trijomis premijomis. Pirmos $5.000 premijos laimėtojams bus įteikti aukso medaliai, antros $3.000 laimėtojams — sidabro, trečios $1.000 laimėtojams — bronzos medaliai. Speciali vertintojų komisija atrinks keturias geriausias grupes ir jas pasiųs trijų savaičių gastrolėms Europoje. Atrodo, šiuo festivaliu galės pasinaudoti ir lietuvių tautinių šokių grupės.

Britanija

A.a. VLADAS ČAPAS, buvęs nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministerijos valdininkas, gegužės 25 d. mirė Bradforde, ištiktas širdies smūgio. Jis buvo gimęs 1901 m. rugsėjo 11 d. Rygoje, ten baigęs karo mokyklą, teisės studijas Rygos universitete. 1925 m. įsijungė į Lietuvos pasiuntinybę Rygoje, rūpindamasis konsulinėis lietuvių reikalais. Lietuvos pasiuntinybėn Berlyne buvo perkeltas 1935 m. konsulinio skyriaus vedėju. Jam teko dirbti su dviem Lietuvos atstovais — dr. J. Sauliu ir plk. K. Škirpa. Kai Lietuvą okupavo vokiečiai, gyveno Kaune. Berlynan vėl grįžo 1944 m. vasarą. Čia jis parūpindavo pasus bei kitus dokumentus nuo sovietinės grėsmės pabėgusiems lietuviams. Britanijon imigravo 1947 m. ir įsikūrė Bradforde. Dirbo sąskaitininku vienoje įmonėje, reiškėsi visuomeninėje lietuvių veikloje, skaitė paskaitas. Palaidotas birželio 2 d. iš Šv. Onos šventovės West Bowling kapinėse, kur ilsisi jau daug lietuvių. Religines apeigas atliko kapelionas kun. J. Kuzmickis. Lietuvių vardu su velioniu atsisveikino J. Adomonis, anglų — senas jo kaimynas. Po laidotuvių jų dalyviai susirinko "Vyčio" klube. Jie žadėjo pasirūpinti velionies paliktų atsiminimų paskelbimu. Paliko našlę Veroniką Gudelytę-Čapienę, su kuria buvo susipažinęs dar Rygos gimnazijoje, kartu dirbęs pasiuntinybėje. Jiedu susituokė Austrijoje, Bregenzo katalikų šventovėje 1937 m.

Vokietija

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS darbuotojų suvažiavimas įvyks lapkričio 7-8 d.d. Centro valdyba laukia apylinkės valdybų pasiūlymų darbotvarkės ir paties suvažiavimo paįvairinimo klausimais.

SELIGENSTADTO LIETUVIŲ KRYŽIUS vėlyvą 1972 m. rudenį buvo atvežtas Romuvon ir pastatytas prie Vasario 16 gimnazijos. Čia jį pašventino V. Europos lietuvių vysk. A. Deksnys. Kryžiaus pervežimu bei jo atnaujinimu pasirūpino iš Seligenstadto stovyklos į JAV imigravę lietuviai, sutelkti Čikagoje gyvenančio J. Tijūno. Šiuo kryžiumi žavisi ne tik Romuvos lietuviai, bet ir Huettenfeldo vokiečiai. Deja, jam ir vėl daug žalos yra padariusios oro sąlygos. Vokietijos LB valdybos "Informacijų" pranešimu, gražusis kryžius be remonto neišsilaikys daugiau kaip porą metų. Jo atnaujinimui ir konservavimui reikės apie 2.000 DM. Aukų tikimasi susilaukti ne tik iš V. Vokietijos, bet ir kitose šalyse gyvenančių tautiečių.

Lenkija

TORONTĄ PASIEKĖ šiemetinės "Aušros" 2 nr. su gerokai pavėluotomis žiniomis. Iš jo sužinome, kad š.m. vasario 8 d. Punske Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdybos posėdis svarstė priemones LVKD kaimo ratelių darbui pagerinti. Pastebimas tų ratelių veiklos susilpnėjimas dėl ryšių nutrūkimo su LVKD centro valdyba. Draugijos biuro veikėjai prašomi dažniau aplankyti ratelius, teikti jiems organizacinę paramą. Ratelių susirinkimai turėtų įvykti bent porą kartų į metus, į juos įtraukiant paskaitas, filmus, plokštelių bei juostų muzikos vakarus, konkursus, prisiminimų pasidalinimą, susitikimus su žmonėmis. Labai svarbūs yra minėjimai su meninėmis programomis, į kurias galėtų įsijungti keli rateliai, įskaitant Punsko lietuvių gimnaziją. Iš LVK Draugijos centro valdybos pasitraukė pirm. Juozas Paransevičius. Naujo pirmininku buvo išrinktas Romas Vitkauskas. Jis yra gimęs 1953 m. balandžio 13 d. Šlynakiemyje, baigęs lietuvišką Punsko gimnaziją ir augštąją Varšuvos žemės ūkio mokyklą 1978 m. Grįžęs Punskan, dirbo šios vietovės žemės ūkio ratelių kooperatyve skyriaus vedėju. Nuo 1980 m. vadovauja Trumpalio kolchozui. LVK Draugijos centro valdybos ir jos prezidiumo nariu jis buvo išrinktas 1978 m.

Latvių dainų šventės dainininkai žygiuoja Toronto gatvėmis, susigrupavę chorais. Nuotraukoje — JAV latvių choras iš Indianos
Nuotr. St. Dabkaus

Landsbergio dramaturgijos raida

V. A. JONYNAS

"Aš jaučiuosi tarsi būčiau šv. Pranciškus Asyžietis akvariume, Leninas Prater'y (o gal Oktoberfest'e) ar chryzantema anglių kasykloj". Tokiais žodžiais išreiškė savo nevilti tremtyje Bertoldas Brechtas, vienas stambiausių mūsų amžiaus dramaturgų, kai gyveno Amerikoj ir rašė vokiškai savo dramas paskutiniojo karo metais. Už vis skaužiausia buvo jam tai, kad jo pjesėms buvo uždarytos durys į rampos šviesą.

Šie jausmai, ši nepakeliama vienatvės našta pažįstama kiekvienam išeiviui rašytojui. Galbūt ji iš tikrųjų sunkiausiai išgyvenama dramaturgo, nes teatro kūrinys privalo išsiskaidrinti perėjęs per spektaklio žaizdrą. Pastebėkim, kad šia prasme lietuvis rašytojas buvo, palyginus su kitais, gal kiek privilegijuotoje padėtyje. Bent mūsų pažangiosios dramaturgijos trijulės — Škėmos, Ostrausko, Landsbergio veikalai, visi be išimties, buvo išspausdinti ir dauguma jų kur nors, kieno nors suvaidinti. Tegu ir mėgėjiškų vienetų. Laikui bėgant, jie buvo graibomi iš periodikos ir pasirodydavo atskiru leidiniu.

"Trys dramos"

Tokia yra A. Landsbergio (tarp kitko, neseniai vėl nusiraškiusio premiją nauja savo pjese) knyga "Trys dramos". Joje sutelktos spausdintos žurnaluos A. Landsbergio ankstyvojo periodo pjesės: "Barzda", "Paskutinis piknikas" ir "Sudiev, mano karaliau". Priekabus skaitytojas bematant pastebės, kad rinkinio pavadinimas netikslus. Pagal nusistovėjusius dėsnius "drama" laikytinas veikalas, kuriame autorius pavaizduoja rimtą, rūstų rūpestį keliantį buities gabalą. Landsbergio knygoj net du veikaliukai pavadinti farsu ir melotragikomedija (savotišku naujadaru, bet aiškiai leidžiančiu spėti lengvo žanro pobūdį).

"Kaip pavadinsi, taip nepagadinsi" atšautų turbūt autorius. Iš tikrųjų jam, užaugusiam ir veikiamam moderniosios dramaturgijos, tokios žanrų "plonybės" netaip jau labai svarbios. Bereikšmėm tampa jos ir skaitytojui, pajutusiam veikaliukų struktūrą ir keliamas nuotaikas. Tada "farsu" praminta "Barzda" išauga į alegorinį, beveik viduramžių misterijos dimensijų statinį. Gink Die, ne į pigiais triukeliais juoką keliantį veikalą. Tuo tarpu dienos aktualijom apkamšaliotas realistinis "Paskutinis piknikas" subliūška į pigoką vodevilį, kuriame tragiškumo su žiburiu nerasi. Antrąkart išvydęs tekstus, po ilgo nesimatymo skaitytojas galbūt dar ryškiau pagauna, kaip plėnys yra aptraukę tai, kas pirmąkart atrodė išradingumu ir drąsa, arba priešingai — kas išlaikė pirmykštį savo žėrėjimą ir jėgą. Kitaip sakant, jam suteikiama proga naujai peržvelgti A. Landsbergio kūrybinę raidą ir daryt sugretinimus su jo novelėm, kurių paskutinysis leidinys laimėjo Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją ("Muzika įžengiant į naujus miestus").

Be abejonės, būtų įdomu pašniukštinėt, ar esama kokių stambesnių pakeitimų tekstuose, lyginant juos su išspausdintaisiais periodikoj. Bet tai praėjo šoktų šio rašinio rėmus. Iš pirmo įspūdžio sprendžiant, neatrodo, kad būtų buvę stambesnio "baldų perkraustymo". Nesimato ryškesnių autocenzūros žirklių žymių. Prisimenant Landsbergio pomėgį žaist variantais ("Vėjas gluosniuose; Gluosniai vėjuje"), tai reikšminga. Mūsų nuomone (gal klystam), Landsbergis yra impulsyvaus temperamento, itin lakaus žodžio, staigių improvizacinių priepuolių valdomas rašytojas, nelengvai sutramdantis pagundą mėgautis gražiai susigarbiniavusia fraze. Bet jis yra taip pat žmogus, skausmingai išgyvenąs gimtos žemės praradimą, tremtį, pasimetimą chaotiškame mūsų dienų pasaulyje ir jautriai perteikiąs mūsų visų pergyvenamus skaudulius.

Yra sakoma, kad kiekvienas brandus grožinės literatūros kūrinys yra intymūs laiškai, kuriuos rašytojas siunčia visuomenei. Jei tai tiesa, tai dramaturgija, ypač modernioji, tobuliausiai išreiškia tą vyksmą. Daug intensyviau negu anksčiau. Iš tiesų, buvo laikai, kai dramaturgas nebuvo kažin kur nubėgęs nuo dėdės pasakoriaus. Kaip tie nuostabūs rytų pasaulio sakmių sakytojai, jis bandydavo atkurti scenoj fantastiškų pasaulių reginius, paleisdamas jon laiko, vietos ir veiksmo rėmuose surakintus žmones, parodydamas jų jausmų dialektiką, neretai personažų lūpom parūgodamas, paplakdamas žiūrovus. Savaime suprantama, laikui bėgant, naudojamų scenos priemonių arsenalas ir pačių pjesių pobūdis keitėsi. Šekspyras sugebėjo puikiai seikėti komiškąjį ir rimtąjį elementą. Bet rūpestis, kad žiūrovas lengvai suprastų, kas vaizduojama, kad atpažintų be vargo įvairių socialinių grupių atstovus, — liko gyvas. Scenos kūrinys privalėjo, be to, turėti pradžią, fabulą, įtampos augimą ir atomazgą, kaip kiekvienas vykęs pasakojimas.

Tradicinę dramaturgiją (jinai, ačiū, sveika ir gyva) nuo pokaryje išaugusios, kartais vadinamos absurdo teatru, skiria tai, kad pastaroji vis silpniau ir silpniau paklusta logiško, vientiso pasakojimo nuostatams. Ji bodisi vaizduoti gyvenimo fragmentą, dar labiau vengia komentuoti kurią nors socialinę problemą tokios iškarpos pagalba. Jai svetimas polinkis konkretizuojant scenoje kurį nors gyvenimo įvykį. Jos užmojis (kokios pretenzijos!) yra atskleisti žmogaus egzistencijos tragiką pačiu negailestingiausiu nuogumu. Užtat ir jos veikėjai dažnai būna bevardžiai, benamiai, valkatos, be galo vieniši, pasimetę žmonės. Tobulas ir tapęs klasika šios ambicijos pavyzdys yra garsusis Samuel Beckett veikalas "Laukiant Godoto". Parafrazuojant Dostojevskio posakį, kad "visa rusų literatūra išaugusi iš Gogolio "Milinės", galima būtų sakyti, kad ir visa nūdienė dramaturgija (Pinter, Ionesco ir kiti) yra radusi savo pradžią S. Beckett'o "Godote". Savaime aišku, būta ir pirmtakų a la Jarry, Adamov, Artaud.

Atmetus būtinybę kažką pasakot scenoje, atmetus pasakojamąjį elementą, natūraliai atpuolė reikalas racionalios, pirmyn veiksmą varančios kalbos, netgi logiškos slinkties. Kaikur tai pakeitė vejančių viena kitą scenelių griūtis, kitur — pantomiminis elementas, dažnai jokios logiškos sąsajos neturintis gyvų lėlių tarškesys (sakysim, Ionesco "Plikagalviam soprane") arba groteskas. Norėdami sudrumsti skaitytoją, parodant žmogaus pasimetimą nūdieniame pasaulyje, kuriame Dievas mirė, pabrėžiant žmogaus nežinojimą kas esąs, — šios pakraipos rašytojai ypatingai pabrėžė žmogaus nepajėgumą bendrauti, komunikuoti vienam su kitu.

Savaime aišku, kad tai, kas vadinama absurdo teatru, nėra vienalytis dalykas, vienodo stiprumo pesimizmu nudažyta pasaulėjauta. Bet tuos pagrindinius bruožus prisimint yra pravartu aptariant Landsbergio kūrybą. Vyraujančio pasaulinėje literatūroje drėgno šalčio pėdsakai (prisiminkim, kad būta vienu metu ir niūriosios literatūros — "roman noir"), naujos technikos bandymo pėdsakai jaučiami ir A. Landsbergio pjesėse.

(Bus daugiau)

J. NARŪNĖ

LOPŠINĖ

Užmik, miela dukruže,
Už lango vėjas ūžia...
Vis ūžia, vis dainuoja,
Švelniai tave liūliuoja...

Užmik, užmik, dukrele,
Mėnuo jau tiesia kelią,
Sidabrais nubarstytą,
Žvaigždutėm išrašytą...

O tuo taku plačiuoju
Dūdelėm, fleitom groja,
Ein angelai sparnuoti
Dukrelės paliūliuoti.

Miegok saldžiai, dukryte,
Miegok iki pat ryto!
Te fleitomis tau groja,
Sparneliais tau pamoja!

Feljetoniška akimi

PR. VISVYDAS

Skrajūnas

Jei žmogus nesišlieja prie šnekučiuojančių, stovi parapijos kiemo nuošalėje susimąstęs ir liūdnas, tikriausiai jis yra įsimylėjęs arba, blogesniu atveju, rašinėja eilėraščius. Jau seniai dėl to įtariu gerą Los Angeles bičiulį Virbutį Milčių. Visuomet vienas, atitokęs, su nieku neaušina burnos. Itin vengia pasidabinusių moteriškių. Kertu lažybas — Virbutis yra poetas.

Aną sekmadienį po pamaldų netikėtai susiduriu su juo salės pasienyje. Prirėmęs imu dėstyti:

— Milčiau, kas su tavimi? Vienas kaip eigulys. Baidaisi žmonių ar ką? Neatrodo, kad negaluoji. Neišblyškęs. Nesuguręs. Būk žmogus, įsijunk į kokią nors veiklą. Žiūrėk — šauliai atlieka vėliavos pakėlimo ir nuleidimo apeigas, skautai stovyklauja kalnuose, ateitininkai švenčia žymių žmonių sukaktis, žurnalistai renka ir ardo valdybas, choras teberepetuoja tas pačias dainas, ramovėnai lapkričio pabaigoje šlovina mūsų narsiąją kariuomenę, mažlietuviai savo minėjime tris valandas oracijose vaduoja Klaipėdą, dailiųjų menų klubininkai pobūviuose aplaisto naujų narių įstojimo išpažintis, frontininkai rengia rašytojų laureatų literatūros vakarus, dramos sambūris perdarinėja senus vaidinimus, jaunimas alsuoja "Viva Europoș" prisiminimais. O Bendruomenė? O "Spindulio" šokėjai? Ir kitos organizacijos?... Visi, visi, ką besakyti, pluša, glaudžiasi vieni prie kitų, kai reikia pabaliavoja. O tu, Virbuti, nei šis, nei tas. Kartais atrodai kaip pamestas škaplierius.

Milčius gerokai sutrikęs klausosi mano pamokslo. Kažkaip idealistiškai tampo kaklą. Mirkčioja kaire akimi. Kaišioja ranką į apysiaurių kelnių kišenę. Pagaliau, man užsičiaupus, atsiskleidžia kaip pumpuras. Jo balse suvirpa plonytė priekaišto gaida. Esu tikras, šitaip kadaise atsiverdamas suvirpėjo romantikas Vienažindys.

— Sakai — veikti! Ką nors daryti, sakyti, bandyti. O kodėl aš turiu daryti tai ką, kiti daro, siekdami savito rojaus? Aha? Kodėl vis turiu daryti ir daryti, galų gale pavirsti į gumulą mažytį, kuris vieną gražią dieną bumbt ir įsiris į svetimos veiklos neišbrendamą liūną. Sakyk, mielasai, kodėl aš, kaip asmuo, privalau plūduriuoti kitų marmalynėje?

Paskutinį žodį Virbutis išlemena lėtais skiemenimis. Jo akys maištingai sužaibuoja. Dar lyg ir nori kažką pridurti, bet jam sunku. Balsas užsikerta. O gal neranda tinkamų žodžių. Pamikčioja kaire akimi, pakrutina lūpas. Pasistiebia. Išvydęs kvailoką mano šypsnį, ūmai surimtėja. Dar labiau išsitiesia. Matau, kaip tvinkčioja kaklo gysla.

Pagalvoju: tikras paukštis. Skrajūnas. Man jo gaila. Kurį laiką abu tylime, tarsi pabūgę vienas kito jausmų. Atsipeikėjęs sakau:

— Visą laiką maniau, jog esi poetas ir nenori nieko daryti, taip sakant, įsipareigoti. Net kirtau lažybas dėl tavęs. Todėl, broleli, užmiršk ką sakiau. Nedaryk nieko. Būk sveikas ir laisvas kaip sakalas. Lėk augštyn. Skrajok! Lėk!

Parodau praskrendantį malūnsparnį. Virbutis nenoromis žvilgteri į tą policijos birbalą. Neatrodo, kad jam rūpėtų, kas dedasi virš jo galvos. Jis užsiėmęs savo dvasine audra. Reikia palikti jį vieną. Švelniai priduriu:

— Nepyk, Milčiau. Taip išėjo. Tave puikiai suprantu. Net pačiam pavydžiu. Priklausai sparnuočių giminei. Būk jiems ištikimas. Plasnok mintimis.

Bičiuliškai atsisveikiname. Virbutis nuplasnoja į savo mąslią nuošalę. Aš savo ruožtu dairausi pažįstamų tautiečių. Dar kokį pusvalandį pagvildensiu groblėtas pasaulio problemas.

"Pirmūnės akademikės"

Šiais metais pasirodė, 1980 m. data, Janinos Narūnės knyga "Pirmūnės akademikės". Gegužės 14 d. "TŽ" buvo išspausdinta gan taikli tos knygos recenzija, pasirašyta B. M. Kol dalykas naujas, norėčiau patikslinti kaikurias žinias.

1. Knygos 151 psl. minima Antanina Glebavičiūtė - Prialgauskienė. Ten rašoma: "Buvo Joniškėlio progimnazijos mokytoja". Ji buvo ne Joniškėlio, bet JONIŠKIO vidurinės mokyklos (atitikmuo progimnazijai) mokytoja 1919 m. Vėliau ji buvo pora metų tos pat vidurinės mokyklos direktorė iki išvažiavo studijuoti į Kauną ir ten ištekėjo už Klemenso Prialgausko. Antanina Glebavičiūtė-Prialgauskienė, gamtos mokslų daktarė, mirė vėžiu Kaune vokiečių okupacijos metais.

2. Jackaus Sondos įžanginiame žodyje "Lietuvės studentės Berlyne" 64 psl. minima Vincė Graurokaitė - Švambarienė. Iš tikrųjų turėtų būti Viktorija, o ne Vincė. Prieš išvažiuodama studijuoti Viktorija Graurokaitė kurį laiką ruošė mane į antrą klasę. Nepastebėjau jos pavardės akademikių pirmūnių tarpe. Taip pat neminima vyresnioji jos sesuo Graurokaitė-Daugėlienė, dantų gydytoja, kuri prieš I D. karą dirbo Joniškyje. Po karo ji gyveno ūkyje. Tada ilgus metus Joniškyje dirbo Leontina Lieparskaitė, baigusi odontologiją Petrapilyje I D. karo metu. Ji taip pat neminima. Šiuo metu ji gyvena Lietuvoje.

Suminėjus vos porą pavardžių, man atrodo, kad jau iki Lietuvos nepriklausomybės laikų turėtų būti daugiau moterų baigusių augštuosius mokslus, o dar daugiau jų baigė Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, ribojantis 1905 m. gimimo data. Šiaip ar taip knyga verta dėmesio. Didelis autorės nuopelnas — surinkimas beveik pustrečio šimto moterų pavardžių į vieną knygą. Kaikurios jų net nebuvo patekusios Lietuvių Enciklopedijon. Laikas bėga ir vis mažėja gyvųjų liudininkų skaičius, kurie pažino aną laikotarpį ir jo žmones. Bus daug lengviau kam nors tęsti autorės pradėtąjį darbą, papildant naujomis pavardėmis bei išsamesnėmis biografinėmis žiniomis.

Suprantama, daug sunkiau surinkti žinias ir išleisti knygą, negu matyti trūkumus, turint knygą prieš akis. Man dingojasi, kad būtų buvę tiksliau knygą įvardinti — "Lietuvės pirmūnės", nes autorė neduoda akademikės aptarties, bei paskirstyti jas profesijomis. Matyt, autorė turėjo savo kriterijų, skirstydama vietovėmis. Jos privilegija. Įdomus yra nuotraukų parinkimas ir grupavimas, ypač kur duodamos dvi — jaunos ir sulaukusios auksinio saulėlydžio.

Ona Gailiūnaitė

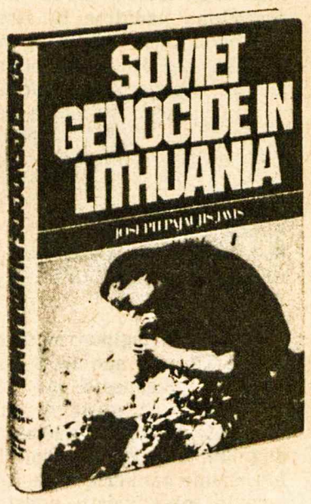

Soviet Genocide in Lithuania,

by Joseph Pajaujis-Javis, Ph.D.
Manyland Books, Inc., New York, 1980
$10.95 246 psl.

Pernai suėjo 40 metų nuo Lietuvos pavergimo, o šiemet minim 40-tą "baisiojo birželio" sukaktį. Ar gali būti geresnis tų tragiškų įvykių paminėjimas, kaip akivaizdus jų priminimas laisvajam pasauliui?

Į laisvę ištrūkę afganistaniečiai šiandien su skausmu pasakoja apie sovietų vykdomą terorą jų šalyje. Mums dabar pats laikas kuo plačiau atskleisti tiesą apie sovietų vykdomą genocidą mūsų tėvynėj.

Lithuanian National Foundation, Inc.
P.O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421, USA

Prašau man atsiųsti knygą **Soviet Genocide in Lithuania**

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

.....

.....

Knygų skaičius: ..... (kaina $10.95) Siunčiu $ .....

Užsisakykite vieną knygą sau, o kitą padovanokit savo bibliotekai ar universitetui

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS LEIDYKLA Čikagos Jaunimo Centre įvykusiame metiniame savo narių susirinkime kukliai paminėjo savo veiklos penkmetį, nes pirmoji knyga apie Šv. Kazimiero lietuvių kapines "Palikę tėviškės namus" buvo išleista 1976 m. dar Lietuvių Foto Archyvo vardu. Leidyklos dėka skaitytojus dabar jau pasiekė keliolika vertingų knygų. Šiuo metu M. Morkūno spaustuvei jau atiduota kun. dr. J. Prunskio redaguota knyga "Sibiro lietuviai". Br. Kviklys yra paruošęs serijai priklausančią "Vilkaviškio vyskupiją". Dail. Adomo Varno Lietuvos kryžių albumą su įžanginę studija iki šio rudens žada suredaguoti Antanas Mažiulis

LIETUVIŲ SAULIŲ SĄJUNGOS TREMTYJE centro valdyba, minėdama K. Donelaičio 200 metų mirties sukaktį, pernai buvo paskelbusi srtaipsnių konkursą su K. Donelaičiu susijusiomis temomis. Jo rezultatai paaiškėjo tik šiemetinės vasaros pradžioje. Vertintojų komisija, kuria Čikagoje sudarė D. Bindokienė, S. Kaunelienė ir A. Bagdonas, pirmą $150 premiją paskyrė Cicero mieste gyvenančiam Viktorui Karosui už straipsnį "Kristijono Donelaičio sukakties reikšmė", antrą $100 premiją — niujorkiečiui Algirdui Budreckiui už straipsnį "K. Donelaičio įrašai Tolminkiemio metrikų knygoje", trečią $50 premiją — Kanados šaulių veikėjui Stepui Jakubickui už straipsnį "Kristijonas Donelaitis — nemirštantis kovotojas".

"KARIO" ŽURNALAS, leidžiamas Niujorke, rugsėjo 20 d. Kultūros Židinyje paminės savo 60 metų sukaktį dr. Algirdo Budreckio paskaita. Savo kūriniais programon įsijungs Jonas Rūtenis, dainomis — "Jinai ir trys gintarai". Sukakties proga bus surengta "Kario" leidinių parodėlė. Minėjimą organizuoja bendras komitetas.

DRAUGIJA UŽSIENIO LIETUVIAMS REMTI buvo įsteigta prieš 50 metų. Ji pradėjo viso pasaulio lietuvių sujungimo idėją, surengė pirmąjį pasaulio lietuvių kongresą. Šį darbą darbar tęsia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Jos valdyba, norėdama paminėti Draugijos Užsienio Lietuviams Remti įsteigimo penkiasdešimtmetį, išleis V. Liulevičiaus knygą "Išeivijos vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe". Šis veikalas turės keturis skyrius: 1. "Išeivija Lietuvos garsinimo darbe", 2. "Išeivijos politinė veikla Lietuvos labui", 3. "Išeivijos kultūrinė pagalba Lietuvai", 4. "Išeivijos materialinė parama Lietuvai". Leidinys turės apie 470 puslapių ir keliasdešimt išeivijos veiklos dokumentų. PLB valdyba ragina visuomenę iš anksto užsisakyti šį vasaros pabaigoje pasirodysiantį veikalą ir tuo būdu paremti jo išleidimą. Leidinio prenumerata — $12.50 (JAV valiuta), garbės prenumerata — $25. Mielai laukiami ir mecenatai. Pastarieji ir garbės prenumeratoriai bus sužymėti knygoje. Prenumeratas bei aukas prašoma siųsti PLB valdybai, 5620 So. Claremont, IL 60636, USA.

LIETUVOS TYRIMO INSTITUTAS, užregistruotas Niujorko valstijoje, rugpjūčio 23 d. mini savo sidabrinės veiklos sukaktį. Institutan įsijungė veiksnių konferencijos sudarytos Rytų ir Vakarų komisijos. Pirmajai vadovavo dr. Antanas Trimakas, antrajai — Martynas Brakas, kuriam teko būti ir vykdomosios tarybos vadovu. Pagrindinis dėmesys teko Lietuvos žemėms ir gyvenamoms lietuvių vietovėms už 1918-40 m. valstybinių nepriklausomos Lietuvos sienų. Instituto veikalai buvo įjungti į "Studia Lituanica" seriją. Pirmuoju šios studijos leidiniu buvo 1958 m. lietuvių kalba pasirodęs veikalas "Mažoji Lietuva". Rytų komisijos vadovybę, dr. A. Trimakui mirus, perėmė dr. Algirdas Budreckis. Antruoju tomu 1961 m. buvo išleista dr. Jono Balio anglų kalba paruošta lietuvių bibliografija "Lithuania and Lithuanians". M. Brakui 1965 m. išvykus profesoriauti į Sioux Falls, vykdomosios tarybos pirmininku buvo išrinktas dr. Jonas Puzinas. Jo vadovybėje LT Instituto dėmesys nukrypo į etnografines Lietuvos sienas. Žemėlapį su etnografinėmis Lietuvos sienomis, išleistą 1968 m., paruošė Juozas Andrius, o spausdinimo išlaidas padengė bostonietis dr. Petras Kaladė. Vykdomosios tarybos pirmininko pareigas iš Čikagon išvykusio dr. J. Puzino perėmė ilgametis vicepirm. Juozas Audėnas. Institutas savo studijų seriją 1976 m. papildė trečiuoju tomu "Lithuania Minor", redaguotu M. Brako. Prie šių tomų išleidimo savo $2.000 pašalpa prisidėjo ALTa, buvo panaudotas pomirtinis Kipro Bielinio palikimas. Ketvirtuoju studijos tomu Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga 1980 m. išleisdino dr. Algirdo Budreckio veikalą "Rytų Lietuva". Vykdomąją Lietuvos Tyrimo Instituto tarybą šiuo metu sudaro: pirm. Juozas Audėnas, vicepirm. ir ižd. Vytautas Banelis, sekr. Viktorija Čečetienė, narys Alfonsas Končė. Nors 1968 m. buvo išleistas etnografinių Lietuvos sienų žemėlapis, jos vis dar nėra plačiau aprašytos. Paskutiniame narių suvažiavime buvo nutarta šiai temai paskirti specialią monografiją. Vykdomoji taryba įpareigota surinkti medžiagą ir surasti kvalifikuotą asmenį monografijai suredaguoti.

VIENINTELĮ PEDAGOGINĮ MUZĖJŲ visame Pabaltijy turi tik Lietuva. Jis jau 1922 m. buvo įsteigtas Kaune mokytojo gamtininko V. Ruzgo iniciatyva. Veikė saviveikliniais pagrindais, susilaukdamas Kauno miesto savivaldybės paramos. Muzėjus stengėsi padėti besikuriančiai lietuviškai mokyklai. Kadangi tada patiems mokytojams tekdavo pasigaminti vaizdines mokymo priemones, muzėjuje jie rasdavo tų priemonių pavyzdžius, gaudavo reikiamų patarimų. Ypač daug buvo sutelkta mineralogijos, zoologijos, palentologijos bei kitų rodinių, mokytojams palengvinusių gamtos pamokas. Tas muzėjus dabar priklauso švietimo ministerijai. Iš miesto centro jis pernai buvo perkeltas į naujas erdvias patalpas Žemaičių gatvės pakraštyje. Jo fonduose yra 18.600 rodinių, kurių 1.600 lankytojai gali apžiūrėti nuolatinėje parodoje, apimančioje visą Lietuvos švietimo istoriją nuo seniausių laikų iki dabartinių dienų.

KNYGOS BIČIULIAI DRUSKININKUOSE surengė literatūrinę popietę, pasikvietę rašytoją Vytautą Bubnį. Pokalbyje buvo paliestos kaimo žmonių problemos, liečiančios jų įsijungimą į miestiečių gyvenimą — godulys bei materialinės naudos vaikymasis. Popietės dalyvius domino naujasis V. Bubnio kūrinys "Pilnaties valanda".

LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGOS dailėtyrininkų skyriaus susirinkime Vilniuje menotyrininkė M. Matušakaitė skaitė pranešimą "XVI-jo šimtmečio tapybos darbai Lietuvoje".

KETVIRTĄJĄ SAVO TEKSTILĖS DARBŲ PARODĄ panevėžiečiams surengė liaudies menininkė Valentina Vrubliauskienė, dirbanti suvenyrų įmonėje "Tulpė" etikečių kūrėja.

BITININKYSTĖS MUZĖJUS steigiamas Stripeikių kaime, Ignalinos rajone. Jam bus panaudota ant gražaus kalnelio stovinti atnaujinta sodyba. Steigiamieji darbai buvo pradėti prieš trejetą metų. Muzėjun per mišką vedantį takelį jau puošia ignaliniečio Teofilio Patiejūno sukurtos medinės skulptūros, atspindinčios senuosius bitininkystės laikus. Čia matomas tarp medžių stovintis žmogus, medų drevėje kopinėjanti meška, prie drevės angos pakabinta spygliuota kuoka, kad medaus nepasiektų šleivakojė smaližė. Kita skulptūrų grupė vaizduoja žmones, nešančius medų iš miško, atiduodančius duoklę savo ponui. Matyti pirmieji aviliai, kurie būdavo įkeliami į medį ir pritvirtinami prie jo kamieno. Pievelėje stovi dabartinius primenantis avilys su jame gyvenančiomis bitėmis. Atidengęs jo šone įrengta langelį, po stiklu gali matyti visą bičių gyvenimą. O kalnelyje, prieš muzėjumi tapsiančią sodybą, pasitinka skulptūrinis Bičių dievaitis. Pačiame muzėjuje bus galima susipažinti su būdais bei įrankiais, kuriais mūsų bočiai imdavo medų, ką su juo darydavo. Muzėjus bus papuoštas ąžuoliniais bareljefais, turės medingųjų augalų skyrių ir netgi atskirus tų augalų sklypelius lauke. T. Patiejūno skulptūrinis įrašas skelbia: "Senovinės bitininkystės muziejus". Jo įrengimą numatoma užbaigti dar šių metų pabaigoje. Tai bus vienintelis tokio pobūdžio tikrai originalus muzėjus visoje Lietuvoje.

VILNIAUS OPEROS TEATRAS, minėdamas mūsų operos šešiasdešimtmetį, paruošė naują G. Verdi "Traviatos" spektaklį. Tai yra jau trečias šios operos pastatymas lietuviškoje scenoje. Trečiosios "Traviatos" kūrėjams priklauso: dirigentas R. Geniušas, rež. R. Siparis, dail. F. Navickas, choreografas H. Banys, naują libreto vertimą parūpinusi poetė R. Skučaitė. Jų ir solistų pastangas "Literatūros ir Meno" savaitraštyje apibūdina muzikologas Jonas Bruveris. Iš jo sužinome, kad pirmą "Traviatos" vertimą lietuvių kalbon buvo atlikę F. Kirša (I ir II veiksmo) ir B. Sruoga (III ir IV veiksmo). Jį vėliau tobulino B. Sruoga ir S. Yla. Pasak J. Bruverio, R. Skučaitė bandė priartėti prie originalo, ištaisyti senojo vertimo netikslumus, bet jos vertimo negalima pavadinti tobulu. Pvz. Alfredo ir Violetos duete dainuojama: "Pakelkim mes taurę audros ir linksmybės ir patys pavirskim audra". Esą būtų buvę geriau palikti ankstesnį vertimą su linksmybės taure. Nesklandumų pasitaiko ir kitose arijose. J. Bruveris taip pat yra nusivylęs dail. F. Navicko scenovaizdžiais. Trečio veiksmo dekoracijos jam primena geležinkelio stotį su griozdiškais žibintais. Pagrindinius vaidmenis paruošė grupė dainininkų. Violetą dainuoja net trys solistės — I. Milkevičiūtė, R. Tumaliauskaitė ir D. Juodikaitytė. Geriausia Violeta J. Bruveris laiko didesnę patirtį turinčią D. Juodikaitytę, kuri vaidmenin įjungė tragedinį atspalvį. Alfredo vaidmenį, be V. Noreikos, paruošė du jauni tenorai — G. Grigorianas ir B. Tamašauskas. Abu jie turi gražius balsus, tik B. Tamašauskui trūksta vaidybinės patirties. Kritikos J. Bruveris pažeria ir V. Noreikai, sukūrusiam dramatiškesnį Alfredą. Pirmam veiksme tas jo Alfredas primena meile liepsnojantį jaunuolį. Trečiame veiksme V. Noreika nukrypsta į triukšmingumą, neišvengdamas forsavimo. Žermoną dainuoja keturi baritonai — gerą patirtį ir vaidybą turintis E. Kaniava, E. Vasilevskis, R. Vešiota ir A. Daunoras. **V. Kst.**

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 239-5923
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 18½ %
term. indėlius 6 mėn. 18 %
term. indėlius 1 metų 17 %
term. indėlius 3 metų 15 %
pensijų s-tą 14 %
tapomąją s-tą 11 %
spec. taup. s-tą 14 %
depozitų-čekių s-tą 6 %
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 20½ %
mortgičius nuo 19½ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

SPORTAS

Pasaulio studentų žaidynėse liepos pabaigoje Bukarešte stipriai žaidė Kanados krepšininkai, tačiau lemiamais momentais jiems trūko laimės. Krepšininkai įveikė visus priešininkus, įskaitant ir retai pasitaikančią pergalę prieš amerikiečius 78:76. Tačiau lemiamose rungtynėse 4-rių krepšių skirtumu pralaimėjo sovietų studentams ir nepateko į baigminę 4-rių komandų grupę. Šiose rungtynėse, likus žaisti tik 15 sekundžių, Sergiejus Jovaiša įmetė baudą, kuri ir nulėmė baiminių varžybų dalyvius. Vienok Kanados studentai kovoje dėl penktos vietos dar įveikė Braziliją 88:83, užbaigė šias varžybas penktoje vietoje 7:1 laimėjimų santykiu, t.y. tokiu pat, kaip ir pirmos vietos laimėtojas. Žaidynėms pasibaigus kanadiečių vadovai dar nusiskundė blogu teisėjavimu, nevykusia tvarka ir prastu maistu, nuo kurio daugumas Kanados sportininkų susirgo. (Kanados studentės kovoje dėl penktos vietos pralaimėjo Vengrijai 63:64 ir liko šeštoj vietoj su 4:3 laimėjimais).

Studentų universiadoje sėkmingai dalyvavo Lina Kačiušytė — 200 m plaukime krūtine laimėjo pirmą vietą. Jos laikas 2:35,85 buvo trečia geriausia pasekmė, betkada pasiekta. Savo artimiausią varžovę čekę I. Fleissnerovą ji aplenkė beveik trim sekundėm. Trumpesnio nuotolio varžybose L. Kačiušytė buvo tik trečia. 100 m nuotolį to paties stiliaus plaukime ji įveikė per 1:14,54. Pirmą vietą čia laimėjo V. Vokietijos Angelika Knipping per 1:14,20.

Šiose studentų žaidynėse dalyvavo Remigijus Valiulis, kuris bėgo 400 m. Sov. Sąjungos estafetėje. Arvydas Sabonis šuolyje į tolį pasiekė puikią pasekmę, tačiau buvo tik ketvirtas. Jo pasekmė 8,04 m, pirmos vietos laimėtojo vengro Laszlo Saluna — 8,23 m. Toliau sekė kinietis Liu Yulmang 8,11 m, kubietis Ubaldo Duaz 8,10 m.

Kanados krepšininkai taip pat sėkmingai dalyvavo William Jones krepšinio turnyre Taipei. Tačiau ir čia juos lydėjo nesėkmės ir pralaimėjo švedams 80:90 pasekme. Vienok Kanados krepšinio vadovas Jack O'Donahue džiaugėsi gražiu Kanados krepšininkų derliumi ir priminė, kad geriausias Kanados krepšininkas Leonas Rautinšas dėl susižeidimo nedalyvavo nei šiame turnyre, nei studentų žaidynėse. Abejos krepšinio varžybos vyko maždaug tuo pačiu metu. Kanada pajėgė sutelkti dvi pajėgias rinktines. **A. S.**

VYTIS — KOVAS 436-464

Liepos 26 d. KSA pirmenybių metu buvo sužaistos draugiškos golfo rungtynės tarp Toronto Vyčio ir Hamiltono Kovo. Pirmąjį šių kaimyninių komandų susitikimą golfo aikštyne laimėjo Vyčio golfininkai pasekme 436-464. Rungtynės buvo žaidžiamos Glen Eagles golfo laukuose. Komandas sudarė 7 žaidėjai. Varžyboms buvo užskaitomos 5 geriausios pasekmės. Žaidėjų laimėti taškai: **Vytis:** 1. A. Supronas 83, 2. S. Rukša 85, 3. H. Stepaitis 88, 4. V. Balsys (B) 90, 5. J. Balsys 90, 6. dr. S. Šalkauskis 92, 7. E. Kuchalskis 93. **Kovas:** 1. E. Zubas 79, 2. G. Tatti 92, 3. Rusinavičius 94, 4. R. Burdulis 99, 5. B. Tatti 100, 6. V. Leparskis 106, 7. R. Sakalas 121.

Džiugu, kad vėl prasidėjo tarpklubinis golfininkų bendravimas. Tarpklubinėse varžybose galėtų dalyvauti daugiau nei du sporto klubai. Toks didelis vytiečių laimėjimas šį kartą buvo šiek tiek nelauktas, ir koviečiai juos pasikvietė atsigriebimo rungtynėms. Reikia tikėtis, kad atsigriebimo rungtynės jiems pavyks, nes turi daugiau pajėgių golfininkų, kurie šiose rungtynėse nedalyvavo. Šiose rungtynėse džiugu buvo matyti dr. S. Šalkauskį, kuris buvo vienas iš mūsų golfo pirmūnų. **A. S.**

GOLFO ŽINIOS

Paskutiniai du Toronto Lietuvių Golfo Klubo turnyrai buvo surengti liepos 19 Boltono ir rugpjūčio 1 d.d. Royal Downs aikštynuose. Pirmajame dalyvavo 60, antrajame — 59 golfininkai.

Boltono vyrų (low gross) I vietą su 76 smūgiais laimėjo Edis Astrauskas, II Romas Šimkus su 77 ir III vieta teko Petrui Stauskui sušaudžiusiam 80.

Išlyginamųjų smūgių grupėje (low net) I vieta teko J. Juodikiui 60-97, II A. Zalagėnui 63-86 ir III B. Sergaučiui 63-89. Moterų (low gross) I vieta dalinosi E. Kėkštienė ir I. Kymantienė. Royal Downs vyrų (low gross) I v. surinkęs tik 75 smūgius laimėjo Algirdas Banelis, II v. su 79 Aug. Simanavičius ir III su 80 smūgių — Petras ir Antanas Stauskai.

Low net I v. teko Dariui Marijošui 59-93, II Sig. Krašauskui 60-85 ir III A. Juzukonuiui 62-85.

Moterų klasėje (low gross) E. Kėkštienė išėjo laimėtoja su 85 smūgiais. Jaunių (low gross) I v. laimėjo Alg. Slapšys su 100 ir II R. Vaitkevičius su 107 smūgiais.

Arčiausiai primetė sviedinius prie vėliavų ir dovanas laimėjo abiejų turnyrų metu: J. Danaitis, Aug. Simanavičius, Alg. Simanavičius, J. Ramas, taip pat svečiai suomiai Kekki ir Toolniemeney.

Tradicinis Š. Amerikos lietuvių golfo turnyras įvyks Čikagoje rugsėjo 5-6 d.d. Žaidžiama bus Silver-Lake Country Club aikštynuose, 147-th — 82-nd Ave., Orland Park, Ill. 60462. Tel. 312-349-6940. Turnyro pradžia — 11 v.r. abi dienas. Registracija — 7 v.v. International Room Oak Lawn Tower Inn., 9333 South Cicero Ave., Oak Lawn, Ill. Tel. 312-425-7800. Šiame viešbutyje yre rezervuoti golfininkams kambariai. Juos užsisakant, skambinti (call collect) ir paminėti "Lithuanian Golfers Turnament". Smulkesnės informacijos teirautis pas TLG Klubo pirmininką Petrą Stauską tel. 251-3467.

Sig. K.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nedarbo draudą. Naujoji paštininkų sutartis remiasi šia draudą, kuriai gauti reikėdavo dvejų savaičių neapmokamo laikotarpio. Šį laikotarpį dabar iš savo iždo padengs paštas, o prie sekančių 15-kos savaičių $189 draudos pašalpos pridės po $184. Šio susitarimo dėka pašte dirbančios gimdyvės kas savaitę gaus po 93% turėto atlyginimo. Kiti 7% padengs jų įmokas visoms draudoms, įskaitant sveikatos ir privačios pensijos, kuri papildo Kanados pensiją.

Toronto dienraštis "The Globe and Mail", nujausdamas šias nuolaidas pašto tarnautojoms, liepos 31 d. paskelbė vedamąjį "Skirtingas įstatymas galingiesiems". Jis priminė skaitytojams, kad valstybinė nedarbo drauda, mokėdama savaitines pašalpas bedarbiams, jas leidžia pasipildyti atsitiktiniais darbais, jeigu jie neperžengia 25% gaunamos nedarbo draudos. Priešingu atveju ta visa uždirbta suma atskaitoma iš nedarbo draudos čekio. Gimdyvėms atskaitomas betkoks pašalinis jų uždarbis. Kanados vyriausybė, pasinaudodama tik ministerių kabineto sprendimu, vėliau nedarbo draudos įstatymą papildė specialiu planu, kuris unijoms leido išsikovoti specialų priedą iš darboviečių. Tokių unijų iš darbo atleisti nariai su darboviečių priedu gaudavo savaitinę 93% turėto uždarbio pašalpą. Jiems darbovietės priedas, kartais net didesnis už nedarbo draudą, nebūdavo atskaitomas nuo draudos čekio. Dėlto dienraštis teisingai sako, kad nedarbo draudos sistemoje buvo sudaryta dvejopa bedarbių kategorija. Didžiųjų unijų nariai gaudavo beveik pilną darbovietėje turėtą atlyginimą, o kiti bedarbiai atsidurdavo kalėjime, jeigu jie nuslėpdavo ketvirtadalį pašalpos prašokantį papildomą uždarbį. Tas uždarbis buvo laikomas nedarbo draudos fondo išnaudojimu. Nėra jokios abejonės, kad paštininkėms iškovotos išimties, užtikrinančios 93% algos, dabar reikalaus visos unijos. Jos taip pat sieks, kad ir jų darbo netekę nariai gautų specialius darboviečių papildus, su nedarbo drauda užtikrinančius tą patį 93% turėtą uždarbį. Kadangi unijos padengia tik trečdalį visų dirbančių kanadiečių, du trečdaliai bedarbių atsiduris skurdžių būklėje, o galingasis trečdalis maudysis kaip kukuliai taukuose.

Rugsėjo 1 d. Kanados paštas taps valdine bendrove. Dvejų metų sutartyje paštininkams padarytos nuolaidos tos bendrovės išlaidas padidins apie $150 milijonų. Liūdniausia, kad 42 dienas trukęs streikas padarė daug žalos visai Kanadai, ypač su pašto paslaugomis susietiems laikraščiams, leidykloms, mažesniems prekybininkams bei verslininkams. Kanadiečiai buvo beveik visiškai atskirti nuo pasaulio. Valdžos sprendimu pašto siuntos iš užsienio buvo grąžinamos siuntėjams. Laikraščiai buvo pilni skaitytojų laiškų, smerkiančių perdaug nuolatinius streikus pamėgusią uniją, kuri tesirūpina savo nariais, nors jų algos padengiamos iš valdžios iždo, o jį savo pajamų mokesčiais užpildo visi kanadiečiai ir bendrovės. Atseit, dėl paštininkų streiko kenčia ne Kanados vyriausybė, neįstengianti sutramdyti žalingos unijos, bet visi šios šalies gyventojai. Laiškuose buvo reikalaujama, kad parlamentas atšauktų paštininkų unijai duotą streiko teisę, kurios dėka jie Kanadą yra padarę pajuokos ožiu visame pasaulyje. Šiuo klausimu labai įdomų Reutlingene, V. Vokietijoje, gyvenančios ponios E. Woelk pasisakymą paskelbė Toronto "Star" dienraštis rugpjūčio 5 d. Jos nuomone, Kanados paštininkų streikas yra žiauresnis net už R. Berlyną atskyrusią komunistų sieną. Ryšius su savo giminėmis R. Berlyne ji palaikyti laiškais, o ryšius su giminėmis Kanadoje visiškai sustabdo paštininkų streikai. Prekybininkų bei verslininkų organizacijos, dėl streiko turėjusios daugiausia nuostolių, žada siekti, kad Kanados vyriausybė pagaliau visiems laikams sustabdytų tokius streikus arba leistų veikti privačioms pašto įstaigoms, atimančioms monopolio teisę iš valdinio pašto.

Nemažiau už paštininkus Kanadą visame pasaulyje išgarsino ir 2.200 narių turinti lėktuvų skrydžius tvarkanti orauosčių kontrolierių unija. Jiems nepatiko JAV prez. R. Reagano nutarimas, pasibaigęs 12.000 amerikiečių kontrolierių atleidimu iš darbo, kai jie pradėjo nelegalų streiką, sulaužydami pasirašytą priesaiką, kuri draudžia streikus valdžios tarnautojams. Dalis Kanados kontrolierių tada pradėjo vaidinti sergančius, o kiti tiesiog atsisakė aptarnauti į JAV skrendančius ar iš ten atskrendančius keleivinius lėktuvus. Oficialiai buvo teisinamasi, kad dėl sumažėjusio kontrolierių skaičiaus JAV orauosčiuose tokie skrydžiai yra perdaug pavojingi keleiviams. Šias kanadiečių kontrolierių išvadas griežtai paneigė ir JAV, ir net Kanados keleivinių lėktuvų lakūnų unijos, nematančios menkesnio aptarnavimo ar padidėjusio pavojaus. Dėl tokių kanadiečių kontrolierių išdaigų kilo chaosas pagrindiniuose Kanados orauosčiuose, buvo visiškai nutrauktas orinis susisiekimas su Europa virš šiaurinio Atlanto, kur didelė skrydžių dalis kontroliuojama iš Ganderio orauosčio Niufaundlandijoj. Buvo priverstas įsikišti net Kanados transporto min. J. L. Pepinas, pagrasinęs finansinėmis bausmėmis. Spauda savo vedamuosiuose pilnai pritarė jo pareiškimui, kad ryšius su kitomis šalimis tegali nustatyti Kanados vyriausybė, o ne kontrolierių unija. Siekiant kompromiso, buvo sudaryta speciali vyriausybės ir kontrolierių unijos komisija, kuri dabar seks lėktuvų skrydžius bei galimo jų susidūrimo grėsmę, kuri lig šiol be rimto pagrindo gerokai buvo išpūsta pačių kontrolierių. Jų unija lig šiol dar nėra pasirašiusi 1980 m. gruodžio 31 d. pasibaigusios sutarties su valdžios atstovais. Ji reikalauja, kad kontrolierių atlyginimai būtų sulyginti su lakūnų. Skrydžių į JAV boikotas, matyt, buvo pradėtas nuogąstaujant, kad ir kanadiečius kontrolierius gali ištikti panašus likimas, kaip jų amerikiečius kolegas. Kiekvienam aišku, kad 2.000 kontrolierių yra žymiai lengviau pakeisti, negu 12.000 JAV.

Tarptautinės Darbo Įstaigos pranešimu, dėl streikų prarastomis darbo dienomis Kanada iškopė pirmon vieton devyniolikos pramoninių valstybių grupėje, pralenkdama ilgokai pirmavusią Italiją. Skirstant tas prarastas metines darbo dienas, kiekvienam tūkstančiui dirbančių tenka po 1.840 dienų. Pats streikų skaičius Kanadoje yra mažesnis, tačiau darbo dienų praradimą padidina tų streikų neproporcingai didelis ilgumas. Atrodo, kad Kanados rekordas šiemet bus gerokai padidintas, nes juk ilgokai streikavo paštininkai, dar ilgiau streikuoja CBC radijo ir televizijos bendrovės technikai, streikus yra paskelbę miško pramonės darbininkai Britų Kolumbijoje, 12.-800 narių turinčios dviejų plieno liejyklų unijos Ontario provincijoje ir kt.

Pastatų padegimai metropoliniame Toronte nuo 1976 m. iki 1980 m. pagausėjo net 33%. 1976 m. buvo nustatyti sąmoningai įvykdyti 669 pastatų padegimai, o pernai — jau 889-nių. Šiame penkerių metų laikotarpyje tokių gaisrų nuostoliai pakilo 179% ir pasiekė $38.-826.732. Toronto Etobicoke priemiestyje jau antrus metus iš eilės didžioji gaisrų dalis susiejama su pastatų padegimais.

Š. Amerikos graikų suvažiavimas įvyko Toronte rugpjūčio 9-16 d. d. "Royal York" viešbutyje. Dalyvavo apie 10.000 graikų, kaip rašo vietinė Toronto spauda. Vien "Royal York" viešbutyje buvo rezervuota 4000 kambarių. Graikų organizacija "American Hellenic Educational and Progressive Association" buvo įsteigta 1922 m. Atlantoje, Ga. Dabar ji turi 500 skyrių JAV-se ir Kanadoje.

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

MAE-LAINE BRIDALS
Yra pasiruošusi jums patarnauti gražiausiais pavasario bei vasaros vestuviniais drabužiais — nuotakų, pamergių ir kasdienine apranga.
Krautuvė atidaryta: nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 9 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 6 v.v.
1603 Clarkson Rd. N. Mississauga, Ontario (Clarkson Rd. Plaza)
Telefonas 823-5960
Kreipkitės: Mrs. Ona Stončius

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
18½% už 90 dienų term. indėl.
18 % už 6 mėn. term. indėlius
17 % už 1 m. term. indėlius
15 % už 3 m. term. indėlius
18 % už pensijų ir namų planą
14 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
20½% už asm. paskolas
19½% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Islington, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

St. Catharines, Ont.

LIETUVIAI KANADIEČIŲ SPAUDOJE. "The St. Catharines Standard" liepos 18 d. įdėjo Šarūno-Antano Gverdžio nuotrauką ir žinutę, kad Marijos ir Antano Gverdžių sūnus baigė Western Ontario universitete farmaciją bakalauro laipsniu ir aukso medaliu. Toliau nurodoma, kad Šarūnas yra baigęs vietos Denis Morris gimnaziją ir kad studijuos mediciną minėtame universitete.

Galima dar pridėti, kad Šarūnas yra baigęs šeštadieninę mokyklą, gerai kalba lietuviškai, uoliai veikė jaunimo rateliuose, buvo skautas, šoko tautinius šokius.

To paties "Standard" birželio 10 laidoje buvo įdėta Ričardo Liangos sportiška nuotrauka ir žinutė. Jis gavo Lakeport gimnazijos žymiausio atleto žymenį — "Top male athlete of the year award". Tokiu būdu Ričardui atsivėrė plačios galimybės moksle ir sporte.

Ričardas irgi plačiai dalyvavo lietuviško jaunimo veikloje. Visi lietuviai džiaugiasi šių jaunuolių laimėjimais ir linki jiems geriausio sėkmės ateityje. **Kor.**

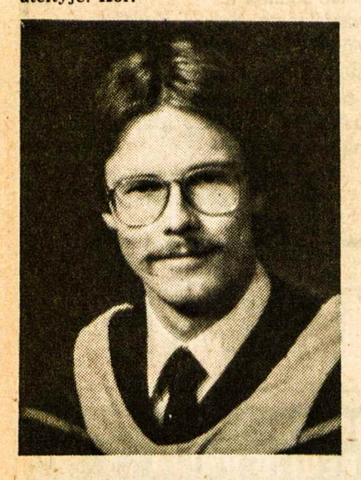

ŠARŪNAS-ANTANAS GVERDZYS, Antano ir Marijos Gverdžių sūnus iš St. Catharines, Ont., baigęs farmaciją Western Ontario universitete bakalauro laipsniu ir gavęs aukso medalį kaip geriausias pažymiais baigęs studentas.

NORITE TAPTI KUNIGU? **Vienuole? Esate virš 30 metų? Desire priesthood? Sisterhood? Over 30?** Kreipkitės: Father Nigro, Gonzaga U. Spokane, 99259, USA.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Thunder Bay, Ont.

VESTUVĖS. Rugpjūčio 1 d. turėjome gražias vestuves — Kazys Stankus susituokė su Judy Cham, ukrainiete. Jungtuvių apeigos įvyko katalikų Šv. Andriejaus šventovėje. Dalyvavo apie 200 asmenų. Komuniją priėmė ne tik jaunavedžiai, bet ir dauguma dalyvių. Vestuvinis pokylis buvo suruoštas ukrainiečių salėje "Prosvita". Abu jaunojo broliai iš Toronto atvežė vestuvėms didelį raguolį. Tai buvo graži staigmena, nes čia žmonės tokio dalyko nebuvo matę.

Vestuvėse dalyvavo jaunojo tėvai Vanda ir Kazimieras Stankai iš Burlingtono, sesuo su savo vyru S. Verbicku iš Burlingtono, teta Rūta Arnienė, jos dukra D. Janulaitienė, dėdė K. Dargis, H. Sybil ir kiti iš Kalifornijos. Po vestuvių jie aplankė tautų draugystės sodą (Friendship Gardens) ir pasigėrėjo lietuvių paminklu.

Linkime jaunavedžiams laimingo vedybinio gyvenimo.

ANTOSĖ IR FELIKSAS DRUKTENIAI atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Abu yra gimę Žemaitijoje. Susituokė Kanadoje 1931 m. Išaugino sūnų Leoną, kuris susilaukė trijų vaikų šeimos. Jis gyvena Kičeneryje ir yra senelių prieglaudos administratorius.

Leonas su savo šeima suruošė savo tėvams pagerbimą š.m. rugpjūčio 2 d. Po Mišių lenkų Šv. Kazimiero šventovėje rengėjas pakvietė visus šventės dalyvius vaišėms "Holiday Inn" viešbutyje.

Sukaktuvininkus sveikino ir įteikė dovaną miesto burmistras W. Asseff, Ontario provincijos atstovas M. Hennessy (premjero ir savo vardu). Raštu sveikino Kanados gubernatorius E. Schreyer ir min. pirm. P. E. Trudeau. Vietos lietuviai pagerbė sukaktuvininkus specialiu sveikinimu ir dovana.

A. F. Drukteniai yra labai nuoširdūs, susipratę lietuviai, pasiruošę visuomet padėti kiekvienam tautiečiui. Šios sukakties proga linkime jiems geros sveikatos, laimingų ir ilgų metų.

E. Jasevičiūtė

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Toronto atžalyniečiai "Vilniaus" paviljone tautybių savaitės — Karavano metu — Nuotr. B. Tarvydo

Lietuvaitė Kanados šiaurėje

Jauna lietuvaitė su vyru, jieškodami geresnių darbų, apsigyveno pačioje Albertos šaurėje. Štai pagal jos laiškus, vaizdeliai iš gyvenimo Kanados šaurėje.

Ruduo

Atvažiavę ir vos išlipę iš automobilio, norėjom grįžti atgal. Visur purvina, dulkina, pilka, nyku. Pilkai rudi kalnai supa miestelį, jokio medelio nematyti horizonte, tik pačiame miestelyje kiek žaliuoja.

Miestelis nedidelis — 7000 gyventojų, išsimėtęs slėnyje. Rasti vietą apsigyventi labai sunku. Radom tokį aplūžusį namelį, už kurį labai brangiai reikia mokėti. Viskas čia brangu neišpasakytai — ir namai, ir maistas, ir visa kita. Bet blogiausia su maistu. Šviežių produktų labai trūksta ir jei atsiranda, tai labai brangiai kainuoja.

Darbų netrūksta. Mano vyras pradėjo mokytojauti, o aš turėjau pasirinkimą net iš trijų darbų. Pasirinkau planavimo sritį, nes čia viskas tik kuriasi ir labai įdomu.

Gerai, kad mažame miestelyje viskas arti: ir gimnazija, ir šventovė, ir mano darbas. Kitaip nedasikrapštytumėm. Rudenį — purvas, purvas ir purvas. Viskas purvo spalvos: ir namai, ir automobiliai, ir žmonės. Nuo kalnų iš visų pakraščių lietus neša purvą, ir mes jame maudomės. Nežinau kaip čia galima iškęsti.

Mes taip užsiėmę, kad nėra perdaug laiko galvoti ir savęs gailėti. Meškų dar nesutikau: sako pavasarį jos ateina į miestelį alkanos. Dabar jos eis miegot, tai kol kas bent meškų nereikia bijoti.

Žiema

Baisus klimatas — kai šalta, tai labai šalta. Bet kartais atsisuka "chinook" šiltas vėjas ir taip sušyla, kad sniegas tirpsta.

Mes vis labiau ir labiau įsijungiam į vietinį gyvenimą. Vyras ne tik mokytojauja, bet ir treniruoja vaikus visokiame sporte, eina su jais į žiemos iškylas. Reikia dalyvauti ir gimnazijos šokiuose. Šventovėje mano vyras eina tvarkdario pareigas, o aš kepu pyragus, dirbu rankdarbius, kuriuos pardavinėjam. Nėra nė minutės laisvo laiko. Darbas mano irgi labai sunkus, nors įdomus. Rajonas labai didelis, tad važiuoju automobiliu po porą šimtų mylių į visokiausius susirinkimus. Užtrunku kartais kelias dienas, nes naktį per užpustytus laukus nesaugu važiuoti, tad kur nors nakvoju. Daug ginčų, kovų su statybininkais. Norėtųsi viską pamesti ir važiuoti namo, bet būnam taip pavargę, kad jei ir galėtume, tai neįstengtume.

Pavasaris ir vasara

Pagaliau! Ir pavasaris ir vasara iš karto atėjo. Užėjo kaitra, viskas sužaliavo. Bet vos spėjom apsidžiaugt, užėjo vikšrų (caterpillar) antplūdis. Ne tik visus medžius apniko ir lapus nuėdė, bet ir pilnos gatvės, kiemai ir namai besiraitančių kirmėlaičių. Negalit įsivaizduot, kaip bjauru, kai turi stot ant tų kirmėlių ir jas traiškyt, nes gatvėj nėra vietos, kur galėtum pastatyti kojų ir jų nebūtų.

Vėl viskas plika: pliki žalsvi kalnai, pliki miestelio medžiai.

Dabar aš ne tik daug važinėju, bet ir daug skraidau lėktuvais darbo reikalais. Viskas naujai kuriasi, auga. Daug problemų.

Manau, kad dar pasiliksim čia bent vienerius metus. Pradedam dairytis į namus ir galvoti, ar nevertėtų nusipirkti savo namelį. Žmonės čia geri, turi daug pionieriškos dvasios. Jei kam prakiuro stogas, visi vyrai eina padėt sutaisyt, reikia dažyt namą — samdyti nereikia — visi vienas kitam padeda. Mes čia gerai susigyvenom ir jaučiamės, kad esam reikalingi, kad dirbam svarbų darbą ir esam "somebody". Toronte tu jauties paskendęs tarp kitų toks labai menkas ratukas.

Labai visų pasiilgau, bet jei dar metus iškęsime, tai iš viso nežinau ar benorėsim grįžti. Čia daug kliūčių, bet tas darbo reikalingumas padaro gyvenimą įdomų. **S. S.**

SYPSENOS

Irgi įrodymas

Sovietinėje valstybėje susitinka du draugai.

— Žinai, sapnavau, kad prie kultūros rūmų, ant didžiulės sviesto krūvos, sėdėjo Dievas.

— Kvailas sapnas. Juk žinai, kad jokio Dievo nėra.

— O sviesto yra? . . .

Pokalbis su dvasia

— Ar esi mano buvęs vyras?

— Taip.

— Ar dabar esi laimingesnis nei gyvendamas pasaulyje?

— Taip.

— Kur dabar esi?

— Pragare.

Parinko Pr. Alš.

WINDSOR, ONTARIO

MEDŽIO SAKNŲ PARODA. "The Multicultural Council of Windsor and Essex County" kas metai rengia vadinamą "Carrousel of the Nations". Šiemet lietuviai birželio 20-21 d.d. savo pasirodymą surengė savoje Šv. Kazimiero parapijos salėje, vadovaujant KLB Windsoro apylinkės valdybai. Mes buvome pakviesti ten dalyvauti su savo dailės darbais.

Iš Montrealio pajudėjome anksti birželio 19 d. rytą. Diena debesuota — saulutė tik retkarčiais tepasirodė. Smagu važiuoti, kai nei šaltis, nei drėgnas karštis nevargina. Ratai sukasi 70 mylių greičiu. Ir taip su mažais sustojimais per 10 valandų pasiekiame Windsoro lietuvių parapijos šventovę. Čia pasitinka mus Bnės pirm. V. Kutkus ir jau iš Lietuvos pažįstamas šios parapijos klebonas kun. Domininkas Lengvinas.

Pirm. Kutkus nurodo mums atrėžtą salės kampelį. Tuojau išdėstome savo darbus. Tautodailės darbus jau radome išdėstytus.

Formalus atidarymas — šeštadienį 13 val. Jau dabar čia kvepia skanios dešros ir kiti skanumynai. Saunios ponios siuva virtuvėje tarp išdėstytų staliukų, tartum šeivos gražų audeklą beaudžiant.

Pradeda rinktis lietuviška publika. Nors Windsore tik keletas desėtkų šeimų, bet, prisidėjus svečiams iš Detroito, nedidelė saliukė prisipildė. Atsilankė ir svetimtaučių. Neįtikėtina, kad tokia nedidelė saujelė nupirko daug mūsų rodinių. Rytojaus dieną vėl nauji pirkėjai. Ir vėl mažina mūsų skulptūrėlių kiekį. Tenka pažymėti, kad Birutė ir Antanas Kozuliai, Marija ir p. Tautkevičiai pirko už keturių skaitmenų sumeles.

Mes esame dėkingi visiems, kurie savo pirkimu išlygino nemažas kelionės išlaidas ir parėmė ateities darbus. Ačiū taip pat visiems dalyviams, kurie bent moraliai rėmė mūsų atsilankymą. Nuoširdus ačiū p.p. Kurams už pagalbą bei paslaugumą.

Dar truputį norisi stabtelėti prie klebonijos vartų. Kai čia pažvelgi aplinkui, tuoj pamatai kokia talentinga ranka palietė šį nemažą kiemelį. Viskas taip stilingai, gražiai išdėstyta: ir medeliai, ir rožėmis apsodinti takeliai, kad net akį veria besižvalgant aplinkui. Paties klebono Domininko Lengvino ranka tai padarė. O jau jo duosnumas ir nuoširdumas — čia nėra vietos jam aprašyti. Ačiū klebone.

P. ir J. Baltuoniai

Hamilton, Ont.

(Atkelta iš 4-to psl.)

Hamiltono lietuvių pensininkų klubo choristai, nežiūrint amžiaus, yra judrūs: jie groja, dainuoja ir apie senatvę negalvoja. Daina bei muzika atgaivina pensininko jėgas ir nuotaiką, o žiūrovams sustiprina viltį sulaukti gražaus pensininko amžiaus.

Hamiltono lietuvių pensininkų klubo choras meninę gegužinės programą pradėjo Br. Milašiaus armonikos muzika, po to padainavo: "Saulutė nusileido", "Stoviu aš parimus", "Už jūrių marelių", "Valio žalia lankelė", "Toli mano mergužėlė", "Molio uzbonas", "Vasaros naktys", "Baravykas", "Brangiausia žemė". Tarp dainų choro muzikantai pagrojo keletą dalykų.

Šiais metais gegužinėje buvo susirinkęs rekordinis svečių skaičius iš Toronto, St. Catharines, Brantfordo, Paris, Hamiltono — lietuvių ir kitataučių pasižiūrėti meninės programos.

Už atliktą programą choras neėmė honoraro. Už tai SLA organizacija reiškia jam nuoširdžią padėką.

J. Šarapnickas,
SLA 72-ros kuopos pirmininkas

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

All Languages Service
NOTARIZUOTI VERTIMAI
IR VERTĖJAVIMAS PER 70 KALBŲ
361-0303
SUITE 1105, 67 YONGE STREET, TORONTO, ONT. M5E 1J8

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
2299 Dundas St. W., Suite 303
Toronto, Ontario
M6R 1X7
(Kampas Bloor ir Dundas St.)
Telefonai:
namų 233-0303
įstaigos (416) 537-2643

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Ontario

PARLAMENTINIS TEISINGUMO ADMINISTRACIJOS KOMITETAS

ĮSTATYMO PROJEKTAS 68 — NUMATOMAS 1981 METŲ ĮSTATYMO PROJEKTAS TIRTI SKUNDAMS PRIEŠ METROPOLINĘ POLICIJĄ

Parlamentinis Teisingumo Administracijos Komitetas savo posėdžiuose svarstys įstatymo projektą 68-tą numerį, kuris numato sudarymą metropoliniame Toronte specialaus organo, siekiančio pagerinti metodus svarstyti piliečių skundams prieš metropolinės policijos pareigūnus. Komiteto posėdžiai prasidės 1981 metų rugsėjo 22 dieną komiteto kambaryje nr. 1, Legislative Building, Queen's Park, Toronto, Ontario.

Komitetas kviečia asmenis, grupes bei organizacijas, norinčias komentuoti minėtąjį įstatymo projektą, raštu pateikti savo pastabas. Visi raštai turi būti įteikti komiteto raštvedžiui iki penktadienio, t.y. 1981 metų rugsėjo 11 dienos. Prašymai žodiniams pareiškimams, susietiems su įteiktais raštais, turi būti nukreipti į komiteto raštvedį, kuris juos perduos komitetui.

Įstatymo projekto angliškas tekstas gaunamas Ontario vyriausybės knygyne, 880 Bay Street, Toronto, Ontario M5S 1Y8 arba paštu, kreipiantis: Publications Centre, 880 Bay Street, Toronto, Ontario M5S 1Y8. Telefonas (416)965-6015.

RICHARD TRELEAVEN, Q.C., M.P.P.
Chairman

A. SMIRLE FORSYTH
Clerk of the Committee

Room 1502, Whitney Block
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1A2
416/965-6834

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Kun. klebonas J. Staškus, rugpjūčio 15 d. važiuodamas automobiliu į Londoną, Ontario, laikyti sekmadienio pamaldų, ties Paris miestelių susižeidė automobilio nelaimėje apie 2 v. ryto ir buvo paguldytas vietinėje ligoninėje. Kaip ilgai ten bus laikomas, rašant šias eilutes nebuvo žinoma.

— Rugpjūčio 16 d. susituokė Silvija R. Mačikūnaitė su Thomas Lay.

— Mišios sekmadienį, rugpjūčio 30 d,. 10 v.r. už a.a. Eleną Šeperienę, 11 v.r. — už a.a. Jurgį Dementavičių.

— Rugpjūčio 23, sekmadienį, daroma rinkliava misijoms.

— Parapijoje lankėsi kun. A. V. Memėnas iš JAV, klebonaujantis nelietuvių parapijoje, ir kun. dr. V. Skilandžiūnas, Otavos kalėjimų kapelionas. Jis du sekmadienius Londone laikė pamaldas lietuviams, pavaduodamas kleboną kun. J. Staškų.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos kiekvieną sekmadienį laikomos 9.30 v.r.

— Rugpjūčio 30, sekmadienį, 9.30 v.r. laikys pamaldas su šv. Komunija kun. A. Dumpys.

— Skatiname visus parapijiečius gausiai dalyvauti sekmadienių pamaldose.

— Turintieji klausimų, liečiančių parapiją, prašomi skambinti M. Dambarienei tel. 536-1433 arba V. Dauginiui 533-1121 (dieną) arba 822-7376 (vakare).

PRANEŠIMAS

1980 m. gruodžio mėn 9 d. Toronto Lietuvių Namuose vyko kalėdinis pobūvis antrame LN augšte. J. Bubulienė buvo pasamdyta gaminti maistą už atlyginimą iš LN supirktų produktų.

A. Vaičiūnas, eidamas Lietuvių Namų vedėjo pareigas, apie 11.30 val. vak. gavo iš LN prižiūrėtojo B. Pankiewycz sekantį raportą: jis matė du jaunuolius (J. Bubulienės samdytus patarnautojus) išnešant iš pobūvio kelis maišelius, kuriuose galėjo būti sudėtas maistas tiems jaunuoliams nepriklausantis. A. Vaičiūnas, pirmiausia susirišęs su B. Bedarfiene, išsiaiškino ar ji, kaip LN visuomeninės veiklos koordinatorė, yra leidusi išnešti betkokį maistą iš Lietuvių Namų. B. Bedarfienei paneigus, A. Vaičiūnas mėgino sulaikyti jaunuolius, tačiau jie jau buvo dingę lauke.

Kiek vėliau J. Bubulienė paneigė, kad ir ji buvo leidusi ar mačiusi jaunuolius nešant maistą, kuris jiems nepriklausė.

Gaila, kad po to įvykio ėmė sklisti gandai, jog J. Bubulienė yra A. Vaičiūno kaltinama vagyste. J. Bubulienė, jausdamasi, kad jos reputacija ir integralumas gali nukentėti, parašė laišką A. Vaičiūnui ir Lietuvių Namų valdybai — jo darbdaviui, prašydama viešo atsiprašymo savo vardui atitaisyti. Kadangi į jos laišką nebuvo atsakyta, legali byla buvo iškelta A. Vaičiūnui ir Lietuvių Namams, kaltinant šmeižimu, kenkančiu jos verslui ir charakteriui.

Norime painformuoti, kad A. Vaičiūnas ir Lietuvių Namų valdyba, paneigdami, kad betkoks šmeižtas ar garbės pažeidimas buvo ketintas liečiantį gruodžio 9 d. įvykį, visdėlto atsiprašo J. Bubulienę, jeigu ji, jos verslas ar jos vardas nukentėjo lietuvių bendruomenės akyse.

Mes apgailestaujame, kad šis įvykis iškėlė J. Bubulienės sąžiningumo klausimą, kuris lieka nepaliestas, ir tikimės, kad jos verslas kaip maisto tiekėjos — "caterer" ir toliau laikomas be dėmės.

Tuo pačiu, J. Bubulienė, įžvelgdama, kad jos pirmasis reikalavimas — viešas pareiškimas jos vardo atitaisymui, nors ir pavėluotai, yra išpildytas, sutaria panaikinti betkokį tolimesnį jieškinį A. Vaičiūnui ir Lietuvių Namams.

LN valdyba ir vedėjas

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pakrikštyta: Veronika Esther, Viktoro ir Jayne Kulikauskų dukrelė; Emilija-Aldona, Antano ir Jūros Bušinskų dukrelė.

— Ruošiasi tuoktis Aleksandras Mardosas su Elvia Delto ir Andrius Paulionis su Daiva Smailyte.

— Susituokė Rūta Urbonaitė ir Marius Rusinas.

— Ekskursija į Šv. Žemę, Romą ir Asyžių rugsėjo 13-27 d.d. įvyks, kaip numatyta. Dar yra vietos, jei kas nori, gali prisijungti.

— Pranciškonų stovyklavietėje N. Wasagoje šį sezoną daugiau Mišių nebus. Gerojo Ganytojo stovyklavietėje Springhurste Mišios sekmadieniais — 9.30 ir 10.15 v.r.

— Palaidoti iš mūsų šventovės lietuvių kapinėse: a.a. Ono Remeikienė, 75 m. (paliko vyrą Mykolą, seserį Albiną Dudienę, dvi dukras — Liudą Jasienę ir Danutę Vaitiekūnienę su šeimomis Kanadoje ir sūnų Juozą Lietuvoje); a.a. Leonas Gotceitas, 90 m. Paliko žmoną Eleną, sūnų Apolinarą su šeima, dukras Leną Matulaitienę, Ireną Ehlers ir Dalią Kazlauskienę su šeimomis, Lietuvoje — seserį Valentiną ir brolį Juozą.

— Misijų sekmadienis — rugpjūčio 23 d. Bus renkamos aukos misijų reikalams per visas Mišias.

— Spaudos kioskas veikia sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.

— Pensininkų pobūviai vyksta kiekvieną trečiadienį jų patalpose, 32 Rusholme Pk. Cr.

— Kun. Vytautas Pikturna, gyvenantis Floridoje, praėjusią savaitę lankėsi mūsų parapijoje.

— Parapijai aukojo M. Remeikis savo a.a. žmonos Onos atminimui $250, A. Sudikienė savo vyro Edvardo atminimui $100, J. A. Arštikaičiai $100.

— Parapijos tarybos visuomeninė sekcija, su par. tarybos prezidiumo pritarimu, kviečia Čikagos Lietuvių Operą į Torontą su garsaus italų kompozitoriaus A. Ponchielli veikalu apie lietuvius "I Lituani"

— Lietuvoje mirė Karolis Paciūnas, torontiečio Stasio Paciūno brolis.

— Mišios sekmadienį 8 v. už Stefaniją Benkunskienę, užpr. V. Sinkevičius, 9 v. už Darių Karūną, užpr. P. V. Karūnai, 10 v. už Stasį ir Oną Leskauskus, užpr. J. V. Simanavičiai ir vaikai, 11.30 už parapiją, 8.30 v.v. už Antaną Dobį, užpr. A. Dobienė.

A. a. Prano Jonušo vienerių metų mirties sukaktį minint, šv. Mišios už jo vėlę bus atnašaujamos rugpjūčio 29, šeštadienį 11 v. r., Prisikėlimo par. šventovėje. Maloniai prašome bičiulius prisiminti velionį savo maldose.

Ses. Loreta,
B. V. Gataveckai,
A. E. Abromaičiai

PADĖKA

Vienas maloniausių ir įspūdingiausių įvykių mano gyvenime buvo man suruoštas mergvakaris, kuriame aš ypatingai pajutau savo ir mamos draugių tikrą nuoširdumą. Jūsų įdėtas darbas, nuoširdūs linkėjimai ir atminimui skirtos dovanos man liks atmintyje visą gyvenimą. Iniciatorei — krikšto mamai, visoms rengėjoms ir viešnioms už surengimą bei dalyvavimą mano mergvakaryje reiškiu nuoširdžiausią padėką.

Raminta Jankaitytė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju mieliems savo vaikams, giminėms ir bičiuliams, kurie pagerbė mane 90-tojo gimtadienio proga.

Dėkoju Kanados vyriausybei, iš kurios gavau gražius sveikinimus bei gerus linkėjimus, būtent, iš generalinio gubernatoriaus Ed. Schreyerio bei jo žmonos, ministerio pirmininko P. E. Trudeau, opozicijos vadų J. Clarko, W. Bakerio.

Dėkoju už sveikinimus bei linkėjimus Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopos valdybai.

Ta proga aukoju $100 Prisikėlimo parapijai ir $100 religinei Lietuvos šalpai.

Jonas Priščepionka

Velionies kun. Petro Ažubalio pagerbtuvės rengiamos 1981 m. rugsėjo 20, sekmadienį. Į jas pakviestas buvęs Velionies kapelionas vyskupas A. Deksnys. 11 v. r. bus reguliarios sekmadienio Mišios, kurias, tikimasi, atnašaus svečias vyskupas. Po pietų 5 v. lietuvių kapinėse bus šventinamas Velionies ir jo giminės paminklas, 5.30 v. p. p. didžiojoje Anapilio salėje bus akademinė ir koncertinė dalis su vakariene. Pagerbtuves rengia Kanados Lietuvių Katalikų Centras, apimantis parapijas ir organizacijas. Rengėjų posėdis įvyko Anapilyje rugpjūčio 13 d. ir aptarė pagrindines pagerbtuvių gaires. Šią savaitę spausdinami pakvietimai, kurie bus gaunami parapijose ir L. Namuose. Kaina — $10.

Los Angeles lietuvių dramos sambūris, vadovaujamas režisorės Mackialienės, rugsėjo 27, sekmadienį, 4 v. p. p., West Park Secondary School salėje (Bloor-Dundas sankryžoje) vaidins rašytojo A. Škėmos dramą "Živilė". Tuo būdu bus prisiminta A. Škėmos 20 metų mirties sukaktis. Spektaklį rengia radijo programa 'Tėvynės prisiminimai".

Opera "I Lituani", sukurta italų kompozitoriaus Ponchielli, kuri sėkmingai buvo pastatyta Čikagoje, š. m. lapkričio 8 d., 3 v. p. p., Ryersono teatro salėje bus pakartota Toronte. Pastatymą organizuoja J. R. Simanavičius, remiamas Prisikėlimo parapijos kaip mecenatės ir kvietėjos. Numatoma bilietų kaina — nuo $25 iki $10.

Tarptautiniame eucharistiniame kongrese, kuris įvyko šią vasarą Liurde, iš Toronto dalyvavo p. p. Lukai. Jie susitiko su ten dalyvaujančiais lietuviais iš Australijos, Europos ir kitų kraštų. Dalyvavo Europos lietuvių būrys su vyskupu A. Deksniu priešakyje ir turėjo atskiras savo pamaldas. Taipgi dalyvavo ir delegacija iš okupuotos Lietuvos.

Šaunios lietuviškos vestuvės. Mariaus Rusino ir Rūtos Urbonaitės, dviejų veiklių jaunuolių, vestuvės buvo ne tik jų asmeniškos laimės puota, bet ir džiaugsmas bei pasigėrėjimas svečiams lietuviams, įdomi naujiena nelietuviams.

Nors svečių tarpe, kaip ir visur, nemažai buvo nesuprantančių lietuviškai, tačiau nė kiek jie nenuobodžiavo ir su dėmesiu sekė lietuviškų papročių eigą, nes vertėjų netrūko. Tai gražus pavyzdys kaip, neatsisakant savo kalbos ir papročių, galima ne tik bendrauti su kitataučiais, bet ir juos sudominti ir laimėti jų respektą, juoba, kad visa ši lietuviška nuotaika buvo sukelta ir suorganizuota jaunimo. Su džiaugsmu bei pagarba reikia paminėti pavardes jaunuolių, šios iškilmės pranešėjų, būtent, Vaidoto Vaičiūno ir Lino Mikulionio. Jie ir liaudiškas šauklio kalbas sakė, poezijos ir gražaus, švaraus humoro įpynė.

Sveikino jaunuosius skautai, kurių eilėse Marius užaugo. Šių vestuvių metu vykusi stovykla Romuvoje labai jo pasigedo, bet iš Romuvos surinkę žiedelių su gražiais linkėjimais atsiuntė. Sveikino "Aitvaro" teatras, o ateitininkę Rūtą gražiom dainom "Volungė" visą laiką lydėjo. Organizacijos jaunavedžių būsimais vaikais dalinosi. Jaunieji patys, savo sprendimu, neraginami, viešai pažadėjo lietuvišką šeimą auginti. Tepadeda jiems Dievas.

Susipažino jaunieji, dainuodami "Volungėje", tad ir puotos metu kartu savo mėgstamas dainas dainavo. Teauga, teklesti "Volungė" ir toliau, vadovaujama gabios, pasigėrėtino skonio muzikės Dalios Viskontienės.

Daug svečių atsilankė iš įvairiausių vietovių pasidžiaugti su tėvais ir palinkėti jauniesiems laimės. Iš giminių pusės sveikino ir dovanų iš Lietuvos parvežė jaunosios dėdė V. Bačėnas, gražius linkėjimus perdavė jaunojo dėdė A. Rusinas, o pabrolių vardu kalbėjo R. Puteris. Jaunosios tėvas svečiams nuoširdžiai padėkojo. Paskutinį padėkos žodį svečiams ir motinai tarė jaunasis Marius.

Jungtuvių apeigas Prisikėlimo šventovėje atliko kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, ir kun. dr. Pr. Gaida, kuris pasakė jautrų ir praktišką pamokslą, iškeldamas iš visų vedybinio gyvenimo dorybių didžiausią dorybę — kantrumą. Mišių metu giedojo "Volungė".

Medaus mėnesiui jaunieji išvyko į Jamaiką. **B.**

GRAŽIAME GERESNIŲ NAMŲ "Sheridan Homelands" rajone parduodamas trijų miegamųjų (backsplit) namas su aptvertu dideliu kiemu už $107.900. Pigiau — mokant grynais. "Paramos" banko $52.000 mortgičius iš 15 nuošimčio. Skambinti PEG. ALISAUSKAS, Canada Permanent, tel. 279-7455.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

JIEŠKOMA MOTERIS prižiūrėti kūdikio Swansea rajone. Skambinti vakarais tel. 231-8832 Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

FOTOGRAFAS. Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

PADĖKA

Augščiausias ištiesė savo ranką
Tau, mielas Tėvuk,
Pakvietė Tave į savo ramybės sodus.
Saugok jį Dievuli,globoki jį mums,
nes jis buvo mums mielas,
prižiūrėjo visus,
augino, mylėjo,
buvo kantrus.
Pasiilgsim, nepamiršim
Tavęs, brangus Tėvuk...

Mirus brangiam mūsų Tėvukui

VINCUI PRANCKEVIČIUI,

sulaukėm visokeriopos,nuoširdžiausios pagalbos. Dėkojame gerbiamiems Tėvams pranciškonams — Tėvui Augustinui, Tėvui Eugenijui ir Tėvui Liudui už koncelebruotą Mišių auką, o Tėvui Liudui už jaudinančius, reikšmingus žodžius. Tėvui Eugenijui reiškiame ypatingą padėką už jo lankymą ir globą mūsų Tėvuko. Didelę padėką reiškiame dr. Aleksui Valadkai už jo nuolatinę, nuoširdžią priežiūrą mūsų Tėvuko per ilgus metus.

Dėkojame solistui Vaclovui Verikaičiui už giedojimą šventovėje ir kapinėse. Nuoširdžiai dėkojame brangiems karsto nešėjams.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie savo pagarba ir meile apdovanojo mūsų mylimą Tėvuką šv. Mišių aukomis. Dėkojame už pareikštas užuojautas per spaudą, už gėles ir dalyvavimą laidotuvėse. Padėka Toronto dainos vienetui "Volungė".

Didelį dėkingumą reiškiame p. Bubulienei už paruošimą polaidotuvinių pusryčių, gerbiamoms ponioms už iškeptus pyragus, ponioms Greičiūnienei ir Drąsutienei — už taip malonų patarnavimą.

Nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms ir draugams, kurie paaukojo ilgą kelionę. atvykdami iš tolimų vietovių pagerbti mūsų Tėvuko. Reiškiame padėką mielam Stasiui Barškučiui už nuolatinę, rūpestingą globą.

Su ta pačia meile, kurią jūs visi mums parodėte, jums nuoširdžiai dėkoja:

Augustinas, Edvardas, Stasys Pranckevičiai,
Stasė ir Mečys Bušinskai,
Janina Černiauskienė,
anūkai ir proanūkė

XXVI-sios LIETUVIŲ DIENOS

įvyks 1981 metų spalio 9-11 d.d. Toronte

KLB Toronto apylinkė kartu su kultūros komisija išleidžia didesnės apimties

METRAŠTĮ-VADOVĄ

su programomis, ansamblių ir menininkų nuotraukomis, aprašymais, KLB ir apylinkių veiklos apžvalgomis bei plačia bendra informacija.

Kviečiame paremti Lietuvių Dienas sveikinimais ir skelbimais metraštyje-vadove

Puslapis (5,5x8,5 col.) — $100, pusė puslapio — $50, ketvirtis — $30, aštuntadalis — $15. Prašome kreiptis tel. (416)275-3134 (J. R. Simanavičius) arba (416)533-1121 (W. Dauginis).

ORGANIZACIJŲ SĄRAŠAI

Organizacijos, draugijos, klubai ir t.t., norinčios būti įtrauktos į bendrą metraščio sąrašą, prašomos atsiųsti iki rugpjūčio 25 d. organizacijos pilną pavadinimą, pirmininko vardą, pavardę, adresą ir telefoną. Laiškus siųsti:

"Tėviškės Žiburiai" — Metraštis, 2185 STAVEBANK RD. Mississauga, Ontario L5C 1T3

Teatrų festivalis. 1981 m. Monaco — Prancūzijos mėgėjų teatrų festivalyje pirmą kartą dalyvauja ir Kanada. Jai atstovauja daugiakultūris mėgėjų teatras su Ted Galay vaidinimu "After Baba's Funeral" (po senelės laidotuvių). Vaidina penki asmenys penkių tautybių: lietuvė Aldona Dargytė-Byszkiewicz (pagrindinis moterų vaidmuo), ukrainietis George Bielski (pagrindinis vyrų vaidmuo), gudas Alexander Haiden, vengrė Kathy Nagy, bulgaras Len Doneheff.

Svečiai. "TŽ" redakcijoje lankėsi jų skaitytojas iš Australijos Vladas Ivaškevičius, lydimas Broniaus Žutauto. Svečias aplankė savo gimines Toronte. Taipgi lankėsi svečias iš Australijos Juozas Manikauskas ir paliko $10 auką. Domėjosi spaustuvės darbu kun. V. A. Memėnas iš Joliet, JAV. Iš Detroito lankėsi inž. Algis Zaparackas, lietuvių radijo programos "Lietuviškų melodijų radijo valanda" vedėjas. Ši programa veikia pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį 8 — 9 v. v. Ji daug medžiagos panaudoja iš "T. Žiburių".

A. a. Vinco Paulaičio atminimui jo žmona Stasė "TŽ" aukojo $20.

"The Missisauga Times", savaitraštis, iki šiol konkuravęs su "Mississauga News", liepos 22 d. laidoje paskelbė, kad sustabdo leidybą ir susijungia su "Mississauga News" savaitraščiu, kuris išeis dukart į savaitę.

"T. Žiburių" spaustuvei reikalinga rinkėja, galinti dirbti elektronine rinkimo mašina. Reikia mokėti rašyti mašinėle, lietuvių ir anglų kalbas. Rinkimo technikos ji bus išmokyta spaustuvėje. Kreiptis į spaustuvės vedėją Vytautą Balčiūną telefonu 275-4672. "T. Žiburių" administracijai reikalingas talkininkas laikraščio ekspedicijai ir transportui į centrinį paštą. Reikia turėti didesnės talpos automobilį arba vadinamą "station-wagon". Kreiptis į "TŽ" administraciją tel. 275-4672.

Kanados Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Komitetas dėkoja Kanados Lietuvių Fondui, trijų parapijų moterų draugijoms ir Lietuvos Kankinių parapijos katalikių moterų draugijai už duosnią finansinę paramą.

PADĖKA

Reiškiu nuoširdų ačiū lankiusiems mane ligoninėje bei linkėjusiems sveikatos raštu, telefonu ir įteikusiems gėles bei dovanas: M. A. Marciams, A. J. Stukams, A. A. Sukauskams, V. J. Jasinevičiams, R. ir kun. A. Žilinskams, L. R. Šarkams, S. E. Burrow, F. B. Buczko, E. E. Gocentams iš Londono, Ont., M. P. Misevičiams iš Guelph, Ont., p. p. V. Girniams, Toronto Išganytojo parapijos moterų draugijai.

Ypatingą padėką reiškiu savo šeimai, taip pat sūnui dr. Vytui ir jo šeimai už jų nuoširdų rūpestį.

Vytautas Lenauskas, sn.

A†A ONAI REMEIKIENEI

mirus, jos vyrui, dukroms — DANAI, LIUDAI bei jų šeimoms ir kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Elena ir Vytautas Bilevičiai

DĖKOJAME

Paminklas mūsų mylimam vyrui ir tėvui **a.a. JONUI MATULIONIUI** jau pastatytas ir 1981 m. birželio 20 d. pašventintas. Didžioji dalis su paminklu susijusių išlaidų buvo padengta organizacijų ir pavienių asmenų, įamžinant Velionies visuomeninę veiklą. Visiems prisidėjusiems prie paminklo pastatymo nuoširdžiai dėkojame.

Ypatinga ir gili padėka dr. J. Sungailai, kuris taip rūpestingai ir jautriai rūpinosi paminklo statymu.

Dėkojame architektui A. Baneliui ir skulptoriui J. Bakiui už meniško ir prasmingo paminklo sukūrimą.

Esame taip pat dėkingi dvasiškiams: prel. J. Tadarauskui, kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir kun. klebonui J. Staškui už atnašavimą šv. Mišių ir paminklo pašventinimą.

Pagaliau nuoširdus mūsų ačiū visiems atsilankiusiems į paminklo pašventinimą ir tuo pačiu dar labiau įprasminusiems mūsų Velionies atminimą.

A. Matulionienė ir
J. E. Čuplinskų šeima

MONTREAL QUE

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SÈVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Terminuotus vienerių metų indėlius	17%	Nekilnojamo turto
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	18%	Asmenines ir prekybines
Specialias taupomąsias sąskaitas	16,5%	Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11%	
Čekių sąskaitas	6%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

A. a. Edvardo Sudiko atminimui vietoj gėlių "TŽ" paaukojo $10 Jonas ir Anelė Puteriai.

Aleksandras Žaliauskas, 10 metų amžiaus, liepos 18 d. dalyvavo lengvosios atletikos žaidynėse Amherst, Ohio. Jis ten laimėjo tris pirmas vietas 10 metų ir jaunesnių grupėje. Šuolyje į augštį jis pasiekė 1.28 m.,. į tolį 4.12 m.; 200 m. nubėgo per 29.2 sek. Aleksandras šiais metais dar nepralaimėjo nė vienų rungtynių 100 metrų arba 200 metrų bėgimuose ir šuolyje į augštį. Net Amerikos treneriai pripažino, kad jie seniai bematė tokį pajėgų atletą to amžiaus klasėje.

Toronte jau gautas ką tik išleistas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" I tomas anglų kalba. Leidėjas — Loyola University Press ir Society for the Publication of the Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, Inc. Čikagoje. Šiai draugijai pirmininkauja kun. K. Kuzminskas. Šis pirmasis tomas išverstas į anglų kalbą Nijolės Gražulienės. Įvadas parašytas prof. St. Vardžio, pratarmė — Lojolos un-to vicerektoriaus Donald J. Hayes, SJ. Knygaa gražiai išleista, su sesers Mercedes pieštu aplanku, vaizduojančiu Aušros Vartų Mariją. Kaina — kietais viršeliais $8, minkštais — $6. Knyga gaunama Toronto parapijų spaudos kioskuose.

Kanados pašto streiko metu "TŽ" buvo spausdinami reguliariai ir per įvairius savanorius talkininkus pasiekdavo didesnes lietuvių kolonijas Kanadoje. Niagaros pusiasalyje uoliai talkino J. Šarapnickas. Jis viename laiške rašo: "SLA gegužinėje "TŽ" platinau Paris, Brantfordo ir kitų lietuvių tarpe. Labai dėkojo už laikraštį ir siūlėsi užmokėti už tą paslaugą, bet jokio užmokesčio neėmiau ir patariau paremti "TŽ", kai pradės paštas veikti". Taip pat uoliai talkino R. Masiulionis iš Buffalo. Toronte labai paslaugus buvo p. Ščepavičius ir daug kitų talkininkų. Jiems priklauso visų mūsų padėka.

CN bokštas Toronte birželio 26 d. atšventė penktąjį savo gimtadienį. Jis yra augščiausias tokios rūšies pastatas pasaulyje — 1.822 pėdų, turintis restoraną, stebėjimo aikštelę, televizijos ir radijo antenas. Už jį pora šimtų pėdų augštesni tėra du radijo bei televizijos bokštai Lenkijoje ir Siaurinėje Dakotoje. Jie betgi neturi jokių žmonėms skirtų įrenginių, prie žemės yra prijungti plieniniais laidais. Toronto bokštas yra pastato principo, be jo išsilaikymą užtikrinančių apsaugos laidų. Kasmet jis susilaukia apie 1.700.000 lankytojų, o jo restoranas maistu aptarnauja 300.000 svečių.